

dr inż. Barbara Grzybowska
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

AUTOREFERAT

**OPIS DOROBKU I OSIĄGNIĘĆ
W PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ**

Olsztyn, 2014 r.

1. Imię i nazwisko

Barbara GRZYBOWSKA

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe z podaniem miejsca i roku ich uzyskania oraz tytuły rozpraw

Stopnie naukowe

1994 r. – tytuł magistra inżyniera rolnictwa, specjalność ekonomika rolnictwa

Wydział Rolniczy, Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie (obecnie Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM w Olsztynie)

Tytuł pracy magisterskiej: *Uczestnictwo gospodarstw indywidualnych w zagospodarowywaniu ziemi z gospodarstw państwowych – możliwości i uwarunkowania*

2001 r. – stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu

Uchwała Rady Wydziału Zarządzania i Administracji UWM w Olsztynie z dnia 30 maja 2001 r.

Tytuł pracy doktorskiej: *Organizacja procesu innowacji produktowych w zakładach przetwórstwa żywności*

Promotor: dr hab. Kazimierz Pasternak, prof. nadzw. UWM, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogusław Imbs – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

prof. dr hab. Tadeusz Stachowski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Inne dyplomy, certyfikaty

1996 r. – Studia Podyplomowe w zakresie Pedagogiki Szkoły Wyższej (Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie) – świadectwo ukończenia studiów

3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych

Zatrudnienie w jednostkach naukowych

1995-1999 asystent w Katedrze Ekonomiki Produkcji, Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie

1999-2001 asystent w Katedrze Ekonomiki Produkcji, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

2001 – obecnie adiunkt w Katedrze Ekonomiki Przedsiębiorstw, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Staż w jednostkach naukowych

- 2004 stażystka – staż naukowo-dydaktyczny w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie w Katedrze Zarządzania Strategicznego
- 2012 stażystka – staż naukowo-dydaktyczny w Odessa National Economic University, Department of Enterprise's Economics

4. Główne kierunki działalności naukowej i zainteresowań naukowo-badawczych

Moje zainteresowania naukowe koncentrowały się głównie na zagadnieniach dotyczących innowacyjności przemysłu spożywczego. Problematyka ta stanowi stały przedmiot zainteresowania ekonomii ze względu na fundamentalne znaczenie kwestii wpływu form konkurencji rynkowej na kształtowanie się dobrobytu ekonomicznego. Nawiązuje do współczesnych (systemowych i sieciowych) modeli procesów innowacyjnych inspirowanych teorią rozwoju gospodarczego A. Schumpetera, który konkurencję rozpatrywał przez pryzmat procesu innowacji i imitacji. Jednak to tylko innowacjom nadał charakter kluczowego czynnika w procesie gospodarowania i budowania trwałej przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw, branż i gospodarek – podobnie jak wielu innych badaczy, których poglądy odzwierciedla bogaty dorobek teorii ekonomii (wybrane koncepcje i stanowiska na ten temat przedstawiłam m.in. w publikacji *Wiedza i innowacje jako współczesne czynniki wzrostu gospodarczego* (zał. 3, poz. 1.1). Obecnie problematyka innowacyjności jest bardzo ważnym nurtem badań ekonomicznych. W ostatnich latach nabrała szczególnego znaczenia ze względu na rosnące dysproporcje w rozwoju regionów. Poszukuje się czynników, które zintensyfikują regionalną konwergencję, a jednym z nich są innowacje mające pozytywny wpływ na kształt i tempo zmian zachodzących w przedsiębiorstwach, regionach, krajach, branżach, sektorach, itp.

Początkowo (przed uzyskaniem stopnia doktora) zajmowałam się identyfikacją i warunkami wdrażania innowacji produktowych w przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem spożywczym. Wyniki badań empirycznych i studiów literaturowych opublikowałam w 14 opracowaniach naukowych (zał. 3A). Ten wątek tematyczny (innowacyjność w mikroskali) był obecny w mojej pracy badawczej jeszcze w początkowym okresie po uzyskaniu stopnia doktora (m.in. publikacje: zał. 3, poz. 2.25, 2.31, 2.32, 2.34-2.38, 3.7). W kolejnych latach moje zainteresowania naukowe ewoluowały w kierunku znacznie szerszego ujmowania zjawiska innowacyjności – w skali mezo- (region, branża – przemysł spożywczy) i

makroekonomicznej. Ta perspektywa badawcza, uwzględniająca koncepcję systemowego podejścia do innowacji, wpisuje się w główny nurt współczesnych badań innowacyjności. Kierunki mojej działalności naukowej i zainteresowania naukowo-badawcze obejmowały trzy obszary tematyczne:

- A. Otoczenie rynkowe przemysłu spożywczego.
- B. Uwarunkowania innowacyjności przemysłu spożywczego.
- C. Regionalne aspekty innowacyjności przemysłu spożywczego.

A. Otoczenie rynkowe przemysłu spożywczego

Przemysł spożywczy jest ważnym działem gospodarki każdego kraju. Jego znaczenie wynika przede wszystkim z kluczowej roli w wytwarzaniu dóbr konsumpcyjnych zaspokajających podstawowe potrzeby ludności. Ze względu na przetwarzanie surowców roślinnych i zwierzęcych jest ściśle powiązany z rolnictwem tworząc wraz z nim zasadnicze ogniwa agrobiznesu. W początkowym okresie moich badań, dotyczących znaczenia przemysłu spożywczego w procesie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, zwróciłam uwagę na potrzebę wzajemnej współpracy tych ogniw (taka potrzeba akcentowana była zwłaszcza w okresie przedakcesyjnym, ale również obecnie jej ranga o ile nie wzrosła, to z pewnością nie straciła na znaczeniu). Może ona pozytywnie oddziaływać na poprawę pozycji rynkowej przemysłu spożywczego i rolnictwa. Na podstawie badań doszłam do wniosku, że jednym z ważniejszych kierunków działań stymulujących rozwój zarówno produkcji rolniczej, jak i przetwórczej jest poprawa jakości i stabilności dostaw surowców do przetwórstwa (zał. 3, poz. 2.32). Sprzyja temu tworzenie związków kooperacyjnych w postaci kontraktowej integracji pionowej, która może stanowić gwarancję sprzedaży produktów (rolnictwo) i nabycia surowców (przetwórstwo) z zachowaniem określonych zasad i warunków zaakceptowanych przez obie strony. W ten sposób ujawnia się rola przemysłu spożywczego jako **stymulatora przedsiębiorczości** na obszarach wiejskich. Taka sytuacja może bowiem skłaniać rolników do większej aktywności w podejmowaniu działań integrujących ich horyzontalnie (np. tworzenie grup producenckich, marketingowych). Korzyści z ekonomii skali pozwalają im na wzmocnienie pozycji konkurencyjnej, gdyż dzięki koncentracji podaży stają się silnym podmiotem na rynku negocjującym warunki sprzedaży produktów bezpośrednio z przetwórcami. Ten kierunek moich rozważań wpisuje się, w pewnym stopniu, w **koncepcję rozwoju zrównoważonego** (*sustainable development*), w której akcentuje się konieczność harmonijnego łączenia wielu aspektów rozwoju (społecznych, gospodarczych, przyrodniczych).

Innym zagadnieniem badawczym z tego obszaru jest problematyka *cen artykułów żywnościowych* i zachowania konsumentów wywołane ich wahaniami. Ten wątek tematyczny analizowałam głównie w kontekście zmian spowodowanych wstąpieniem Polski w strukturę Unii Europejskiej. Bezpośrednią konsekwencją akcesji było bowiem otwarcie granic dla swobodnego przepływu towarów, wyrobów, usług między krajami UE, co uruchomiło mechanizm wyrównywania się cen – także produktów żywnościowych. Stwierdziłam, że największy wzrost cen bezpośrednio po akcesji nastąpił w odniesieniu do produktów, które były chronione w ramach prowadzonej w Polsce unijnej polityki rolnej (np. cukier, tłuszcze jadalne, mięso wraz z przetworami). Przyczyną wyższych cen był znaczący wzrost zagranicznego popytu na krajowe towary rolno-spożywcze oraz, w przypadku np. mleka i artykułów mleczarskich, wzrost cen surowca. Nie pozostało to bez wpływu na zachowania konsumentów, którzy zareagowali na tę sytuację kupnem tańszych produktów i w mniejszych ilościach (przy czym częściej rezygnowano z droższych produktów niż zmniejszono wielkość spożycia – zał. 3, poz. 2.23, 3.3). Takie zachowania, w dużej mierze przewidywalne (zgodnie z teorią wyboru konsumenta), są konsekwencją ograniczeń budżetowych. Wskazują na wybór struktury konsumpcji podyktowanej maksymalizowaniem użyteczności przy określonych dochodach i cenach dóbr.

W neoklasycznych koncepcjach ekonomicznych cena produktu, jako podstawowy instrument mechanizmu rynkowego, stanowi ważny element konkurencji. W przemyśle spożywczym dążenia producentów do zwiększania produkcji ogranicza *bariera popytu*. Powoduje to m.in. nasilanie się zjawiska cenowej presji ze strony wielu wytwórców oferujących podobny asortyment artykułów żywnościowych. Konkurowanie wyłącznie ceną staje się jednak niewystarczające do tego, aby osiągnąć trwałą przewagę na rynku. Konieczne jest poszukiwanie i stosowanie innych instrumentów, które mogą stworzyć taką szansę. W tych kategoriach postrzegane są innowacje (np. w teoriach ewolucyjnych). Ich wprowadzanie, oprócz wspomnianych zjawisk makroekonomicznych skutkujących m.in. ekspansją przedsiębiorstw na nowe geograficznie rynki, coraz częściej podyktowane jest wiedzą i wymaganiami konsumentów. Przeprowadzone przeze mnie badania (zał. 3, poz. 2.6, 2.7) wskazują, że poszukują oni nowych produktów – lepszych, zdrowszych, wygodniejszych w użyciu, łatwiejszych w przygotowaniu, zaspokajających nowe potrzeby, itp. Zwracają również uwagę na jakość, za którą są skłonni zapłacić wyższą cenę (w wielu teoretycznych koncepcjach ekonomicznych cena dobra utożsamiana jest z jego wartością, zatem wyższa jakość oznacza wyższą wartość i wyższą cenę). Ze względu na to, że cena rozpatrywana jest

przez pryzmat korzyści, jakich dostarcza produkt ten wątek moich badań również wpisuje się w nurt rozważań związanych z wyborem konsumenta i jego dążeniem do osiągnięcia równowagi maksymalizującej użyteczność.

Od skali i intensywności wdrażania innowacji zależeć będą możliwości utrzymania się na konkurencyjnym rynku żywności (krajowym i zagranicznych). Producenci podejmują działania w tym kierunku, jednak przeprowadzone przeze mnie badania dostarczyły argumentów do potwierdzenia tezy, że skupiają się oni w głównej mierze na **innowacjach modernizacyjnych** (imitacyjnych). Zdecydowanie rzadziej realizują projekty, których efektem są produkty kreujące nowe potrzeby rynku (zał. 3, poz. 2.31). Dowodzi to stosowania przez przedsiębiorstwa (świadomie lub nie) defensywnej strategii naśladownictwa. Jednocześnie niewielki stopień nowości innowacji „miękkich” (zwłaszcza marketingowych) może oznaczać, że np. nie są one zdolne do tworzenia i wykorzystywania nowoczesnych technik i narzędzi promocji, komunikacji czy metod badania rynku. Towarzyszy temu ograniczona skłonność do wdrażania nowoczesnych koncepcji (modeli) innowacji. Potwierdza to m.in. dominacja tzw. zamkniętej innowacyjności (kosztochłonnej, absorbującej dużo czasu, coraz mniej efektywnej) nad modelem *open innovation* (zał. 3, poz. 2.2). Z perspektywy rozwoju gospodarki zarówno lokalnej, regionalnej, jak i krajowej, wskazuje to jednocześnie na konieczność kompleksowego rozpatrywania i wspierania innowacyjności – nie tylko w kontekście wdrażania nowych produktów czy procesów. Przeprowadzony przeze mnie przegląd teorii i badań empirycznych wskazuje, że ten problem nie jest dostatecznie akcentowany.

W wymiarze makroekonomicznym na związek aktywności innowacyjnej ze stanem i perspektywami rozwoju branży spożywczej należy spojrzeć także w kontekście zagranicznych rynków i **potrzeby ich większej dywersyfikacji**. Biorąc powyższe pod uwagę podjęłam prace badawcze w tym kierunku. Wpisują się one w nurt badań ekonomicznych, w których analizowana jest problematyka związku aktywności eksportowej i wzrostu gospodarczego. Dotychczasowe badania wskazują, że oferta artykułów spożywczych krajowych producentów jest akceptowana przez konsumentów spoza granic Polski. Jednak zasadniczą przyczyną sukcesów eksportowych są znacznie niższe (niż w UE-15) koszty pracy, a w konsekwencji **niższe ceny i koszty produkcji żywności**. Ze względu na konwergencję cen przewagi te zmniejszają się. Jak zasygnalizowałam wcześniej muszą więc zostać zastąpione innymi, które pozwolą skutecznie przeciwstawić się ofercie konkurentów.

Prezentowane w skali makroekonomicznej analizy zwracają uwagę na aktywność eksportową krajowego przetwórstwa spożywczego, jednak nie rozpatrują jej przez pryzmat innowacji produktowych. Z tego względu dokonałam analizy porównawczej tych dwóch kwestii: konieczności tworzenia innowacyjnej oferty wymuszonej międzynarodowym współzawodnictwem rynkowym oraz znaczenia eksportu innowacyjnych produktów w dotychczasowej działalności przedsiębiorstw przemysłu spożywczego. Stwierdziłam, że istnieje tu swoista dywergencja, ponieważ nowe wyroby kierowane są przede wszystkim na wewnętrzny rynek, a jedynie sporadycznie na rynki innych krajów. Wskazuje na to eksport innowacji produktowych, który ma marginalne znaczenie jako źródło przychodów przedsiębiorstw spożywczych. W zasadzie takie postępowanie można byłoby uznać za uzasadnione tylko w gospodarce zamkniętej. W takich warunkach, w jakich funkcjonują współczesne przedsiębiorstwa nie jest to w pełni racjonalne, „bezpieczne”, ani pożądane. Jeżeli połączyć tendencję zmniejszania się przewag cenowo-kosztowych z charakterem rynku, jaki reprezentuje przemysł spożywczy (rynek nabywcy, na którym podaż produktów przewyższa zgłaszany popyt) oraz ujednolicaniem się międzynarodowych wzorów zachowań konsumentów (m.in. poszukiwanie produktów zgodnych z wymogami nowoczesnej diety, umożliwiających łatwe i szybkie przygotowanie posiłku), to perspektywa rozwoju branży bez eksportu innowacji wydaje się być mało realna – chociaż nie niemożliwa w odniesieniu np. do małych, lokalnych przedsiębiorstw działających w niszach rynkowych. Wydaje się to szczególnie ważne także z uwagi na aktywną konkurencję ze strony silnych, międzynarodowych korporacji. Zagadnienie to (aktywność eksportową przemysłu spożywczego) przedstawiłam w m.in. artykule pt. Znaczenie eksportu innowacyjnych produktów w działalności przedsiębiorstw przemysłu spożywczego (zał. 3, poz. 2.4).

B. Uwarunkowania innowacyjności przemysłu spożywczego

Istotne miejsce w mojej pracy naukowej zajmowały badania dotyczące czynników i uwarunkowań wpływających na poziom innowacyjności branży spożywczej. Przygotowałam następujące opracowania z tego zakresu: zał. 3, poz.: 2.9-2.10, 2.13-2.15, 2.17, 2.19-2.20, 2.22, 2.27, 2.29-2.30, 3.2, 3.4, 5.2, 6.3, 6.12-6.13,

Przyjmując za punkt odniesienia skalę rozpatrywanych zjawisk, główną uwagę zwróciłam na kluczowe makro- i mezodeterminanty ekonomicznych oraz instytucjonalnych uwarunkowań aktywności innowacyjnej podmiotów gospodarczych. Wśród ***makroczynników***

warunkujących aktywność innowacyjną szczególnie ważne jest ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania działalności innowacyjnej, rozwijanie kapitału ryzyka, a tym samym eliminowanie luki kapitałowej w rozwoju działalności zorientowanej na wprowadzanie innowacji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku, gdy finansowanie innowacyjnych działań wykracza poza możliwości firmy (zał. 3, poz. 2.9). Istotnym aspektem finansowania innowacyjnych przedsięwzięć są środki oferowane w ramach funduszy UE. Mogą one korzystnie wpłynąć zarówno na sam fakt inicjowania działalności innowacyjnej, jak również na poprawę struktury nakładów. Ponadto fundusze te wspomagają implementację strategii innowacji, zwłaszcza na poziomie regionalnym. Tym samym pozytywnie oddziałują na innowacyjność przedsiębiorstw i regionów. Z moich badań wynika, że nie było to ważne i często wykorzystywane źródło finansowania innowacji. Analizując zagadnienie doszłam do wniosku, że taka sytuacja nie wynikała z niewiedzy przedsiębiorców na temat możliwości pozyskania tego typu środków. Zasadniczą barierą, która utrudniała proces aplikowania była bowiem nadmierna formalizacja wniosków oraz biurokracja towarzysząca procedurom ubiegania się o wsparcie (zał. 3, poz. 2.17). Problemem są również częste zmiany przepisów oraz długi proces selekcji i oceny wniosków. Nieco mniejsze znaczenie odgrywały takie czynniki, jak koszt opracowania aplikacji, czy konieczność posiadania wkładu własnego. Zaobserwowane zjawisko wskazuje zatem na konieczność zmian, które – co ważne – nie muszą wiązać się z modyfikowaniem zasad przyznawania środków na szczeblu unijnym, ponieważ dość często to polskie procedury są znacznie bardziej rygorystyczne od procedur UE. Szczególnie ważne jest eliminowanie ograniczeń natury formalnoprawnej. Związane są one z nadmierną formalizacją wniosków oraz biurokracją towarzyszącą procedurom ubiegania się o wsparcie (zał. 3, poz. 2.17). Problemem są również częste zmiany przepisów oraz długi proces selekcji i oceny wniosków. Są one możliwe do wyeliminowania, co w nowej perspektywie finansowej UE (2014-2020) mogłoby wpłynąć na wzrost zainteresowania tego typu środkami i poprawić aktywność innowacyjną przedsiębiorstw. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera m.in. kreowanie odpowiednich warunków instytucjonalnych, które będą miały pozytywny wpływ na inicjowanie, rozwój i komercjalizację innowacji. Przeprowadzone przeze mnie badania (zał. 3, poz. 2.12) wskazują na konieczność aktywizacji działań zmierzających w kierunku doskonalenia systemowych rozwiązań dotyczących kreowania zasad polityki innowacyjnej w Polsce motywującej przedsiębiorstwa do wdrażania innowacji.

W nawiązaniu do zarysowanego problemu w ramach badań dotyczących determinant innowacyjności analizowałam wątek współpracy, której w obecnych modelach innowacyjności nadaje się kluczową rangę. Stwierdziłam, że tworzenie warunków do nawiązywania i rozwoju związków kooperacyjnych stanowi szansę na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw w Polsce. Warto dodać, że w literaturze przedmiotu przedstawiane są różnorodne formy takiej współpracy, między innymi klastry, skupiska, terytorialne systemy produkcyjne, instytucjonalne trójkąty innowacyjności, itp. Wnioski z rozpoznania stanu i znaczenia współpracy przedsiębiorstw regionu z innymi podmiotami mogą zatem stanowić istotną przesłankę do stworzenia rozwiązań dotyczących utworzenia odpowiedniej, trwałej konfiguracji współpracy wspierającej innowacyjność na poziomie *mezoekonomicznym*. Ważność tej problematyki stała się przesłanką do podjęcia przeze mnie badań nad skłonnością przedsiębiorstw do nawiązywania współpracy. Efektem analiz były publikacje naukowe (m.in. zał. 3, poz. 2.10, 2.20, 6.12, 6.13). W toku realizowanych prac poszukiwałam odpowiedzi na pytanie: jakie są przesłanki powstawania i rozwoju sieci współpracy jako czynnika podnoszącego innowacyjność przedsiębiorstw, sektorów, branż i regionów.

Na podstawie studiów literatury i badań empirycznych stwierdziłam, że w realizacji prac innowacyjnych przedsiębiorstw marginalne znaczenie ma ich współpraca z jednostkami badawczo-rozwojowymi (zał. 3, poz. 2.13, 3.4, 6.3). Jej ranga jest niższa niż np. poszukiwanie i kopiowanie rozwiązań stosowanych przez konkurentów. Potwierdza to też wspomnianą wcześniej dominację efektu naśladownictwa nad tworzeniem innowacji kreatywnych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia polityki wspierającej innowacyjność i konkurencyjność na poziomie zarówno mikro-, mezo-, jak i makroekonomicznym. Wyniki analiz dotyczących sieci współpracy wskazują, że generowanie trafnych założeń rozwoju struktur sieciowych, sprzyjających podniesieniu innowacyjności przedsiębiorstw oraz regionów wymaga prowadzenia badań i analiz dotyczących uwarunkowań ich rozwoju w danym środowisku gospodarczym. Pomimo uniwersalnych przesłanek podejmowania współpracy, regionalne znaczenie poszczególnych czynników zależy przede wszystkim od branżowej specjalizacji występującej w danej lokalizacji. Ponadto stwierdziłam, że istotną rolę w nawiązywaniu sieci współpracy odgrywają uwarunkowania strukturalne i instytucjonalne, które obecnie trudno uznać za sprzyjające ich rozwojowi. Jednym z najpoważniejszych problemów jest wspomniane marginalne zaangażowanie sfery B+R w funkcjonowanie struktur sieciowych.

Badania dotyczące uwarunkowań aktywności innowacyjnej podejmowałam jeszcze wielokrotnie pogłębiając ich zakres zarówno w odniesieniu do kwestii finansowania innowacji, jak i współpracy przedsiębiorstw z innymi podmiotami. Uwarunkowania te rozszerzałam także o nowe wątki (m.in. o informacje wykorzystywane w innowacyjnych działaniach – zał. 3, poz. 2.15, 2.19, 2.24, 2.27). Ostatecznie umożliwiło mi to rozpoznanie głównych *barier* rozwoju innowacyjności na różnych poziomach analizy ekonomicznej (zał. 3, poz. 2.22, 2.30, 3.2, 5.2). Na uwagę zasługuje to, że wiele z nich wynika z niedoskonałości polskiego systemu innowacyjnego, m.in. braku jednoznacznej koncepcji polityki innowacyjnej spójnej z politykami sektorowymi, czy braku ekonomicznych mechanizmów zachęcających sektor prywatny do finansowania prac B+R. Ostatecznie przekłada się to na ogólnie niski poziom innowacyjności polskiej gospodarki.

C. Regionalne aspekty innowacyjności przemysłu spożywczego

Regiony stanowią integralną część globalnego systemu społeczno-gospodarczego. Już w latach 30. XX w. zwrócono uwagę na to, że dysproporcje w poziomie ich rozwoju mogą zagrażać stabilności politycznej państwa. Zaczęto więc podejmować działania ukierunkowane na zmniejszanie nierówności. Obecnie jest to zasadniczy cel unijnej polityki regionalnej (strukturalnej). Jej ideą jest dążenie do wyrównywania szans rozwojowych i wspieranie wzrostu gospodarczego regionów słabiej rozwiniętych. Większa spójność ekonomiczna, społeczna i terytorialna państw członkowskich stwarza szanse na wzrost konkurencyjności regionów UE.

W ramach tego obszaru podejmowałam prace badawcze na temat:

- regionów jako inkubatorów innowacji,
- branżowego zróżnicowania innowacyjności przedsiębiorstw,
- zagadnień metodologicznych,

Regiony jako inkubatory innowacji

Problematyka regionalnych aspektów aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw stanowi w moim dorobku naukowym odrębny obszar badawczy, chociaż wątek ten jest również obecny w niektórych pracach realizowanych w ramach wymienionych wcześniej obszarów (m.in. zał. 3, poz. 2.14-2.15, 2.17, 2.19). Zainteresowanie tą tematyką wynikało z obserwowanej w ostatnich latach tendencji rosnącego znaczenia regionów jako inkubatorów innowacji, gdyż na

poziomie regionalnym zachodzi znacznie więcej interakcji między elementami systemu innowacyjnego niż na poziomie krajowym. Na rosnące znaczenie regionów w procesach innowacyjnego rozwoju wskazuje również polityka UE (m.in. w strategii „Europa 2020” zaakcentowano różnorodność działań na rzecz promowania celów projektu „Unia innowacji” na szczeblu regionalnym).

Branżowe zróżnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw

Wyniki studiów literaturowych oraz analiz empirycznych dotyczące tego obszaru badawczego przedstawiłam w opracowaniach – zał. 3, poz.: 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 2.11-2.12, 2.16, 2.18, 2.21, 5.1, 6.4, 6.6-6.7, 6.9-6.10. Prowadzone prace badawcze miały wielowątkowy charakter. Dotyczyły dwóch obszarów geograficznych: województwa warmińsko-mazurskiego i terytorium kraju (jako całości oraz w podziale na województwa). W pierwszym obszarze przedmiotem badań było m.in. branżowe zróżnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw oraz stan i perspektywy innowacyjnego rozwoju branży spożywczej. Z kolei w drugim przeanalizowałam kwestie związane z lokalizacją przetwórstwa spożywczego i poziomem jego innowacyjności.

Zagadnienia metodologiczne

Dokonując przeglądu literatury związanej z podjętym obszarem badawczym dostrzegłam luki poznawcze i metodyczne. Uzasadnieniem dla *poznawczego* aspektu badań była konieczność rozpoznania procesów i zjawisk związanych z rozwojem regionalnym oraz jego powiązaniem z innowacyjnością przedsiębiorstw. Podjęcie prac o charakterze *metodycznym* wynikało natomiast z niedostatecznego rozpoznania problemu, jakim jest pomiar innowacyjności branży spożywczej. Innowacyjność jest bowiem zjawiskiem złożonym i wielowątkowym, przez co nie daje się zmierzyć w prosty i jednoznaczny sposób. Stosowanie do jej diagnozy jedynie jednowymiarowych cech jest niewystarczające. Umożliwia bowiem analizowanie tylko jednego czynnika (zmiennej) charakteryzującego wybrany element aktywności innowacyjnej. Nie daje to dostatecznych podstaw do kompleksowych ocen i porównań całego zjawiska, chociaż ma niewątpliwie wartość poznawczą. Początkowo realizowałam tego typu badania (jednowymiarowe) charakteryzując innowacyjność przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w ujęciu inter- i intraregionalnym. Porównywałam nakłady ponoszone na działalność innowacyjną oraz uzyskane efekty w postaci wartości sprzedaży wyrobów nowych i zmodernizowanych (m.in. zał. 3, poz. 2.18, 2.21, 6.9-6.10). Jednak zdając sobie sprawę z ograniczeń wynikających z takiej oceny rozszerzyłam

jednowymiarowe podejście do diagnozy innowacyjności o ujęcie wielowymiarowe. Problematykę tę omawiam szerzej, charakteryzując elementy metodycznych aspektów pomiaru innowacyjności przemysłu spożywczego, który zastosowałam w pracy habilitacyjnej (pkt 5. Wskazanie osiągnięcia naukowego).

Regionalnymi aspektami innowacyjności przedsiębiorstw zajmowałam się także uczestnicząc w **projektach badawczych** realizowanych we współpracy z jednostkami zewnętrznymi:

- *Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności* – projekt Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – organizację badań, założenia metodyczne oraz wyniki i wnioski przedstawiłam w opracowaniach – zał. 3, poz.: 6.11-6.12, 8.4, 8.7-8.8
 - *Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw* – projekt realizowany na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie – organizację badań, założenia metodyczne oraz wyniki i wnioski przedstawiłam w opracowaniach – zał. 3, poz.: 8.1-8.3.
- Szczegółowo scharakteryzowałam je także omawiając prace, które podejmowałam w ramach projektów badawczych i grantów (zał. 4, pkt 4).

Realizowane prace badawcze, wsparte doświadczeniem wynikającym z uczestnictwa w wymienionych projektach, były podstawą do operacyjnego uszczegółowienia koncepcji i struktury pracy habilitacyjnej pt. *Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne* opublikowanej w 2012 r., którą omawiam w punkcie 5.

5. Wskazanie osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe, w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65 poz. 595 ze zm.), które uznaję za znaczący wkład w rozwój nauk ekonomicznych wskazuję monografię:

Barbara Grzybowska. 2012. *Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne*. UWM, Olsztyn.

Wskazane osiągnięcie w formie dzieła opublikowanego w całości zostało poddane ocenie przez Recenzentów:

- 1) Dr hab. Krystyna Poznańska prof. nadzw. SGH – Szkoła Główna Handlowa,
Warszawa
- 2) Dr hab. Jan Wołoszyn, prof. SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego,
Warszawa

Charakterystyka celu naukowego pracy, osiągniętych wyników i możliwości wykorzystania

Studia literatury podejmującej problematykę innowacyjności dowiodły, że tematyka zarysowana w tytule rozprawy, jako zagadnienie główne, nie była dotychczas w Polsce analizowana. Dotyczy to zwłaszcza prac opartych na materiale empirycznym, analizujących to zjawisko w ogólnokrajowej skali, uwzględniających kilkuletni horyzont czasowy. Wybór przemysłu spożywczego, jako podmiotu badań, był zamierzony – uzasadnia go przede wszystkim znaczenie gospodarcze tej branży (np. z punktu widzenia liczby podmiotów zajmujących się produkcją spożywczą, wielkości produkcji i sprzedaży, skali zatrudnienia, itp.). Jednocześnie mimo rosnącego znaczenia branż wysokich technologii i ich dużego wpływu na innowacyjność kraju czy regionu, ranga branży spożywczej (reprezentującej tzw. niską technikę) nie zmniejsza się. Wynika to przede wszystkim ze specyfiki oferowanych produktów, a z drugiej strony także z rosnących oczekiwań i wymagań konsumentów co do żywności – należy dodać coraz bardziej zunifikowanych w skali światowej. Analizując dotychczasowe wyniki badań dotyczące problematyki innowacyjności stwierdziłam ponadto, że najczęściej *jest ona rozpatrywana ogólnie, a nie w ujęciu branżowym*. W ograniczonym zakresie prezentowane są wyniki odnoszące się do różnych rodzajów działalności, zwłaszcza tych tradycyjnych, których reprezentantem jest przemysł spożywczy (jak zaznaczyłam wyjątkiem są wysokie technologie). Pomijany jest również wątek heterogeniczności branży spożywczej i innowacyjności tworzących ją działalności wytwórczych (sektorów¹). Konkludując, brak jest kompleksowych porównań, które łączyłyby statyczne i dynamiczne podejście do identyfikacji poziomu innowacyjności przetwórstwa spożywczego w Polsce (branży jako całości i jej sektorów) z ich lokalizacją. Problematyka ta jest ważna zarówno z poznawczego, jak i aplikacyjnego punktu widzenia.

W pracy podjęłam próbę weryfikacji zgodności *myśli teoretycznej z analizą empiryczną*. Na

¹ Analizę diagnostyczno-porównawczą przeprowadzono na poziomie zagregowanym (dział 10 klasyfikacji PKD 2007 – w pracy nazywano ten dział branżą) oraz zdezagregowanym (grupy PKD tego działu – nazwane sektorami). W obu przypadkach wyjaśniono co było podstawą przyjęcia takich określeń.

bazie krajowego i zagranicznego piśmiennictwa dokonałam przeglądu stanowisk na temat innowacyjności przedsiębiorstw, regionów i krajów. Usystematyzowałam informacje odnoszące się do wpływu innowacji na procesy zachodzące w gospodarce. Zaakcentowałam ewolucyjny charakter zarówno istoty innowacji, jak również ich obecności w teoretycznych koncepcjach ekonomicznych. W warstwie empirycznej przeanalizowałam koncepcje i metody wykorzystywane do pomiaru innowacyjności w skali mikro-, mezo- i makroekonomicznym, identyfikując ich zalety i wady. Ważną konkluzją wynikającą z tych działań jest także ocena jakości i dostępności danych w polskim systemie statystyki publicznej. Zasadnicza uwaga odnosi się do tego, że badania GUS dotyczące działalności innowacyjnej przedsiębiorstw są realizowane cyklicznie, co może sugerować możliwość obserwacji zmian w czasie poszczególnych obszarów ich aktywności innowacyjnej. Jednak nie jest to w pełni możliwe, ponieważ zakres badań w kolejnych edycjach nie zawsze jest jednakowy.

Opublikowana monografia ma charakter teoretyczno-empiryczny. Łączy kwestie ekonomicznych aspektów innowacyjności z elementami geografii ekonomicznej. Zasadniczy problem badawczy zdefiniowano następująco: *czy istnieje związek między innowacyjnością przedsiębiorstw przemysłu spożywczego a ich przestrzennym rozmieszczeniem na terytorium Polski*. Jego sformułowanie zdeterminowało dalszy tok postępowania badawczego – sprecyzowanie celu głównego, celów szczegółowych oraz hipotez badawczych (głównej i szczegółowych).

Główny cel badań dotyczył diagnozy i oceny poziomu innowacyjności branży spozywczej w poszczególnych województwach w kraju. Realizacja poznawczego aspektu badań dotyczyła określenia regionalnego zróżnicowania tego zjawiska oraz identyfikacji czynników, które wpłynęły na to zróżnicowanie. Natomiast aspekt praktyczny polegał z jednej strony na próbie wskazania perspektyw rozwoju branży spozywczej w regionach, natomiast z drugiej – na sformułowaniu wniosków dla polityki innowacyjnej, co wpisuje się w tok szeroko prowadzonej dyskusji na temat regionalnych systemów innowacji i związanych z nimi regionalnych strategii innowacyjności.

Zarysowanej koncepcji pracy podporządkowano następujące *cele szczegółowe*:

- określenie przestrzennej koncentracji przemysłu spożywczego w poszczególnych regionach² w stosunku do obszaru referencyjnego (Polski) i wynikających z tego możliwości jego rozwoju,
- diagnoza i porównanie innowacyjności przemysłu spożywczego w regionach,
- identyfikacja zależności między rozwojem gospodarczym a innowacyjnością przemysłu spożywczego,
- rozpoznanie czynników różnicujących innowacyjność branży spożywczej w poszczególnych województwach,
- sformułowanie propozycji zaleceń dla polityki innowacyjnej zmierzających do pobudzania aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego,
- wskazanie potencjalnych kierunków innowacyjnego rozwoju branży spożywczej.

W kontekście zdefiniowanego problemu badawczego oraz przyjętych celów sformułowano hipotezę główną:

Lokalizacja, traktowana jako jedna z ważniejszych determinant rynkowego sukcesu firm przemysłowych, ma wpływ na innowacyjność przedsiębiorstw przemysłu spożywczego

Cele i hipotezy wyznaczyły jednocześnie **zakres badań**. Jak zaznaczono analiza diagnostyczno-porównawcza przeprowadzono na **poziomie zagregowanym** (dział 10 PKD 2007) oraz **zdezagregowanym** (grupy PKD tego działu). Spośród dziewięciu grup klasyfikacyjnych tworzących dział (wskazanych w statystykach GUS³) identyfikację poziomu innowacyjności przeprowadzono jednak w stosunku do dwóch: przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa (10.1 PKD) i wytwarzanie wyrobów mleczarskich (10.5 PKD). Niemożliwe było przeanalizowanie odrębnie każdej z pozostałych grup, ponieważ poziom szczegółowości danych, odnoszących się czasami do pojedynczych przedsiębiorstw w regionie, mógłby umożliwić ich identyfikację. Z tego względu dane były objęte tajemnicą statystyczną. Zrezygnowano więc z charakterystyki poszczególnych sektorów przyjmując, że jest to jedna grupa, którą nazwano umownie „pozostałe sektory branży spożywczej”. Zakres czasowy analizy obejmował funkcjonowanie przedsiębiorstw w latach 2003-2009. Pozwoliło to na scharakteryzowanie aktywności innowacyjnej branży i sektorów w ujęciu statycznym, jak również ocenę zmian w czasie (ujęcie dynamiczne).

² na potrzeby pracy regiony utożsamiono z jednostkami samorządu terytorialnego – województwami. Odpowiadają one klasyfikacji na poziomie NUTS 2 i są głównymi podmiotami polityki regionalnej. Przyjęcie tego poziomu klasyfikacji wynikało głównie z możliwości pozyskania danych statystycznych z GUS.

³ Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007) Schemat klasyfikacji. www.stat.gov.pl.

Przedmiotem badań była innowacyjność przemysłu spożywczego. Przyjęto, że jest ona cechą lub stanem, który oznacza realizację procesów innowacyjnych skutkujących wprowadzaniem nowych, innowacyjnych rozwiązań. Jak wspomniano, jest on pochodną wielu zjawisk i procesów o zróżnicowanym charakterze. Jako zagadnienie wieloaspektowe oznacza m.in., że stosowanie do jej diagnozy jedynie jednowymiarowych zależności jest niewystarczające, chociaż niewątpliwie ma pewne walory (np. poznawcze). Nie daje jednak dostatecznych podstaw do kompleksowych ocen i porównań całego zjawiska. W takiej sytuacji niezbędne jest stosowanie innych metod badawczych i pomiarowych, które umożliwią zastąpienie wielu cech diagnostycznych jedną agregatową wielkością. Zastosowałam tego typu podejście w badaniach, których wyniki prezentuję w monografii. Przetawiałam propozycję procedury konstrukcji **syntetycznego miernika innowacyjności** przemysłu spożywczego.

Bazą do stworzenia syntetycznego miernika były wskaźniki cząstkowe, które dotyczyły dwóch sfer aktywności innowacyjnej:

- nakładów (*innovation input*), – odzwierciedlających potencjalne możliwości tworzenia innowacji i wskazujących na określoną zdolność innowacyjną branży; były podstawą do stworzenia syntetycznego wskaźnika zdolności innowacyjnej (SWZI);
- efektów (*innovation output*) – charakteryzujących wyniki działalności innowacyjnej firm spożywczych i tym samym identyfikujących branżową pozycję innowacyjną regionu; w syntetycznej formie informują o innowacyjności wynikowej w postaci wskaźnika pozycji innowacyjnej (SWPI).

Mierniki nakładowe i wynikowe rozpatrywane łącznie (razem *input* i *output*) odzwierciedlały ogólny poziom innowacyjności branży spozywczej w regionach (syntetyczny wskaźnik innowacyjności – SWI). W ten sposób określiłam zróżnicowanie województw pod względem innowacyjności przemysłu spożywczego⁴. Obliczone mierniki (SWZI, SWPI, SWI), oprócz uszeregowania regionów, wykorzystałam także do pogrupowania województw ze względu na podobieństwo badanych zjawisk (zdolność innowacyjna, pozycja innowacyjna, innowacyjność ogółem) przemysłu spożywczego i analizowanych sektorów.

⁴ Ze względu na przyjęte poziomy analizy (zagregowany i zdezagregowany) takie procedury analityczne przeprowadzono w stosunku do przemysłu spożywczego (ogółem) i do poszczególnych analizowanych sektorów.

O użyteczności zaproponowanej procedury świadczy jej **uniwersalny charakter**. Może być ona stosowana do pomiaru i kompleksowej oceny innowacyjności zarówno na poziomie mezo- (branża, region), jak również makro- (gospodarka kraju), czy mikroekonomicznym (przedsiębiorstwa). Ponadto, oprócz walorów diagnostycznych, jej zaletą jest możliwość weryfikacji przeprowadzanych obliczeń przy zmianie wielkości bądź wartości cząstkowych wskaźników charakteryzujących poszczególne obszary aktywności innowacyjnej. Jest to szczególnie ważne zwłaszcza wówczas, gdy w badaniach stosowane jest podejście dynamiczne.

Przeprowadzone badania wskazały na **zróżnicowanie** poziomu innowacyjności branży spożywczej w poszczególnych województwach i dowiodły, że wynikało ono z wielkości przedsiębiorstw. Regiony, na terenie których zlokalizowane były większe jednostki charakteryzowały się na ogół wyższą innowacyjnością, natomiast niższa aktywność mniejszych podmiotów skutkowała niższym poziomem innowacyjności. Większe podmioty, oprócz relatywnie wyższych nakładów na innowacje i przychodów osiąganych z ich sprzedaży, bardziej angażowały się w działalność eksportową. Czynnikiem, który stymulował większą aktywność innowacyjną była także bliskość geograficzna wynikająca z przestrzennej koncentracji przedsiębiorstw⁵. Z kolei analizując związek innowacyjności przemysłu spożywczego z ogólnym poziomem rozwoju gospodarczego regionów (wyrażonym PKB *per capita*) stwierdziłam, że działalność innowacyjna branży nie była powiązana ze stanem gospodarki regionu, a przynajmniej zależność taka nie miała bezpośredniego charakteru. Tymczasem w badaniach innych autorów, które – jak zaznaczyłam wcześniej – mają charakter ogólny (nie branżowy) potwierdzono, że wyższą innowacyjnością charakteryzują się regiony o wyższym poziomie rozwoju. Brak takiego związku w przeprowadzonych przeze mnie badaniach dowodzi, że branżowy aspekt innowacyjności nie zawsze jest zbieżny z sytuacją obserwowaną w ogólnym wymiarze tego zjawiska. Oznacza to, że mimo, iż specjalizacja (wynikająca z przestrzennej koncentracji) sprzyja wyższej innowacyjności branży (potwierdziłam to w badaniach), to jednak w przypadku przedsiębiorstw niskiej technologii nie przekłada się ona na innowacyjność regionu i na ogólny poziom jego rozwoju gospodarczego. Należy jednak dodać, że jednoznaczne potwierdzenie takiego stwierdzenia wymaga **dotatkowych badań**, ponieważ odnoszenie się tylko do wyników przemysłu

⁵ Charakterystykę przestrzennej koncentracji branży spożywczej przeprowadzono na podstawie wskaźnika lokalizacji LQ (*location quotient*) oraz analizy przesunięć udziałów (*shift share analysis*).

spożywczego jest niewystarczające, chociaż dość jednoznacznie sugeruje występowanie takiej sytuacji.

W monografii przedstawiłam wyniki badań dotyczące *innowacyjności sektorów* przemysłu spożywczego: mięsnego, mleczarskiego oraz razem pozostałych sektorów. Jak nadmieniałam w dotychczasowych badaniach wątek wewnątrzbranżowej innowacyjności przetwórstwa spożywczego nie był podejmowany. Ocenę tę poprzedziłam diagnozą przestrzennej koncentracji sektorów. Stwierdziłam, że lokalizacja przemysłu mięsnego nie była zdeterminowana dostępnością surowca (rozpatrywanego przez pryzmat produkcji żywca rzeźnego). Zaplecze surowcowe miało natomiast znaczenie w przypadku przemysłu mleczarskiego. Zaobserwowałam, że województwa dysponujące większym potencjałem surowcowym (utożsamionym z wielkością produkcji mleka krowiego) okazały się być bardziej atrakcyjną lokalizacją dla przetwórstwa mleka. Z kolei analiza innowacyjności sektorów, oparta na pomiarze jej poziomu oraz na określeniu przestrzennego zróżnicowania, dostarczyła przesłanek do sformułowania zasadniczego wniosku – podobieństwo wewnętrznej struktury przemysłu spożywczego w regionach nie przesądzało o innowacyjności sektorów.

Wyniki badań charakteryzujące poziom innowacyjności branży spożywczej w regionach oraz identyfikujące czynniki różnicujące ten poziom, obok wartości poznawczych, są również ważne dla praktyki gospodarczej. Ten *użyteczny cel badań* zrealizowałam formułując propozycje wniosków mogących stanowić zalecenia dla polityki innowacyjnej. Akcentują one potrzebę inicjowania i doskonalenia działań pobudzających aktywność innowacyjną branży spożywczej zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i regionalnym. Propozycje te wskazują na konieczność:

- aktywizacji współpracy – wspieranie działań integracyjnych, budowa środowisk sprzyjających wzajemnej współpracy, inicjowanie i promocja rozwoju powiązań kooperacyjnych, zwłaszcza w regionach o dużej koncentracji firm zajmujących się przetwórstwem spożywczym. Szczególną rolę powinny tu odegrać regionalne władze skoncentrowane na koordynacji i harmonizacji działań (przedsiębiorstw, organizacji, instytucji) sprzyjających osiągnięciu celów polityki rozwoju regionu, w tym polityki innowacyjnej;
- podjęcia działań na rzecz wzrostu i dywersyfikacji eksportu – działania te, jako jeden z priorytetów polityki proeksportowej, powinny być ukierunkowane na opracowanie

strategicznych ram promocji polskich wyrobów spożywczych oraz osiągnięć technologicznych zarówno na rynkach krajów UE, jak i poza jej granicami;

- intensyfikacji działalności informacyjnej – promowanie innowacyjności, pozytywnych skutków wdrażania innowacji, możliwości wsparcia aktywności innowacyjnej (instytucjonalnego, finansowego, prawnego, itp.). Efektem tego może być branżowy system informacji kumulujący rozproszone informacje (np. na temat możliwości finansowej pomocy, warunków jej uzyskania, instytucji oferujących wsparcie, ale również przykładów udanych przedsięwzięć – bazy dobrych praktyk). Przekaz powinien być zróżnicowany w zależności od wielkości przedsiębiorstw, rodzaju prowadzonej działalności, lokalizacji, dotychczasowej aktywności innowacyjnej.

Biorąc pod uwagę rozważania teoretyczne i przeprowadzone badania uważam, że monografia *wzbogaca dorobek nauk ekonomicznych* o nowe elementy w sferach teoretycznych i empirycznych:

- usystematyzowano wiedzę i dokonano przeglądu różnych podejść dotyczących innowacji w teorii ekonomii i rozwoju myśli ekonomicznej,
- przedstawiono ewolucję koncepcji i modeli innowacji dokonując ich klasyfikacji,
- zaproponowano metodę umożliwiającą syntetyczny pomiar innowacyjności na poziomie mezoekonomicznym (w pracy na przykładzie przemysłu spożywczego w regionach w Polsce),
- podjęto badania innowacyjności przemysłu zaliczanego do tzw. niskiej techniki (problematyka ta, jako zagadnienie główne, jest wciąż niedostatecznie rozpoznana),
- zbadano innowacyjność sektorów reprezentujących przemysł spożywczy (również ta kwestia pomijana była w badaniach i nie jest wyraźnie obecna w dotychczasowym dorobku nauk ekonomicznych),
- podjęto problem opisu i wyjaśnienia związków współwystępowania innowacyjności przemysłu spożywczego w regionie z ogólnym poziomem jego rozwoju i innowacyjności.

Praca stanowi wieloaspektową analizę regionalnej innowacyjności przemysłu spożywczego w Polsce. Jak wspomniałam jest to wkład w nurt dyskusji na temat narodowych i regionalnych systemów innowacji. Wskazuje jednocześnie, że w „tradycyjnym” ujęciu ekonomicznym w dalszym ciągu przywiązuje się zbyt mało uwagi do mechanizmów wzrostu na poziomie regionalnym wynikającym z funkcjonowania na ich terenie przemysłów zaliczanych do tzw.

niskiej techniki. Ze względu na analizowaną problematykę (innowacyjność i przestrzenna koncentracja przetwórstwa spożywczego) dostarcza ważnego materiału źródłowego mogącego być punktem odniesienia do podejmowania działań związanych z opracowaniem *strategii inteligentnych specjalizacji regionów* – tych, których profil gospodarczy jest ściśle związany z branżą spożywczą. Wiedza z tego zakresu wpisuje się w aktualne podejście do polityki innowacji UE. Jego ideą jest formułowanie strategicznych celów rozwoju regionów w oparciu o ich mocne strony.

W związku z tym moja praca naukowo-badawcza w przyszłości nadal będzie koncentrować się wokół problemów innowacji i innowacyjności oraz przemysłu spożywczego. Szczególną uwagę chcę zwrócić na nowe zjawiska, koncepcje i nurty obserwowane w kontekście innowacyjnego rozwoju krajów, regionów i przedsiębiorstw oraz możliwości ich implementacji w jednostkach zajmujących się przetwórstwem spożywczym. Planuję również kontynuować pomiar innowacyjności branży spożywczej w celu obserwacji ewentualnego kierunku zmian jej poziomu w województwach w kolejnych latach. Ten wątek badawczy chcę także poszerzyć o zmienne uwzględniające obecność i siłę klastrów przemysłu spożywczego w regionach.

6. Zbiorczy wykaz dorobku naukowo-badawczego

Mój dorobek naukowy pochodzący z okresu po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych obejmuje łącznie 86 autorskich i współautorskich opracowań⁶. Ich syntetyczne zestawienie przedstawiam w tabeli 1, natomiast szczegółowy wykaz w załączniku 3, pkt. 1-8 i w załączniku 5, pkt 13.

Spośród 86 opracowań 42 to prace samodzielne. Pozostałe zostały przygotowane we współautorstwie (wśród nich w 12 jestem pierwszym autorem) i były wynikiem zadań badawczych realizowanych w Katedrze, na Wydziale oraz jako efekt współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

Publikacje w czasopiśmie umieszczone w wykazie czasopism punktowanych MNiSW to 40 pozycji, z czego 26 przygotowałam samodzielnie, a w kolejnych 5 jestem pierwszym autorem.

⁶ przed doktoratem opublikowałam 14 opracowań naukowych – łącznie mój dorobek naukowo-badawczy obejmuje zatem 100 pozycji. Jestem również autorem materiałów dydaktycznych i szkoleniowych (zał. 5. poz. 17). Są to opracowania nie opublikowane.

Tabela 1

Zestawienie osiągnięć w pracy naukowo-badawczej po uzyskaniu stopnia doktora

Rodzaj publikacji	Liczba publikacji jako:		Razem
	autor	współautor	
Publikacje w czasopismach wyróżnionych w Journal Citation Reports (Załącznik 3, pkt 1)	1	-	1
Publikacje w czasopismach recenzowanych znajdujących się w wykazie MNiSW – część B (Załącznik 3, pkt 2)	25	14	39
Publikacje w recenzowanych czasopismach zagranicznych lub czasopismach polskich – spoza wykazu MNiSW (Załącznik 3, pkt 3)	4	4	8
Autorstwo monografii lub podręcznika autorskiego w języku polskim (Załącznik 3, pkt 4)	1	-	1
Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku autorskim w języku innym niż polski (Załącznik 3, pkt 5)	2	-	2
Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku autorskim w języku polskim (Załącznik 3, pkt 6)	6	10	16
Redakcja naukowa monografii naukowej wieloautorskiej w języku polskim (Załącznik 3, pkt 7)	1	3	4
Pozostałe opracowania – raporty, ekspertyzy (Załącznik 3, pkt 8)	2	6	8
Opracowania wykonane na zamówienie (Załącznik 5, pkt 13)	-	7	7
Razem	42	44	86

Mój dorobek naukowo-badawczy obejmuje również recenzowane pozycje w opracowaniach o zasięgu międzynarodowym: w języku angielskim 3 opracowania⁷, w tym 2 samodzielne oraz 1 pozycja w języku rosyjskim, którą również przygotowałam samodzielnie. Spośród publikacji zagranicznych 2 to rozdziały w monografiach. Ponadto jestem autorem 6 rozdziałów w monografiach wydanych w języku polskim. We współautorstwie natomiast opublikowałam łącznie 10 rozdziałów – w 4 spośród nich jestem pierwszym autorem. Jestem także redaktorem (1 pozycja) i współredaktorem naukowym (3 pozycje) wieloautorskich monografii.

⁷ kolejny artykuł **Juchniewicz M., Grzybowska B.** *New concepts of innovation in economic sciences – implications in the field of food economy* będzie opublikowany w czasopiśmie *Scientific Annals of the "Alexandru Ioan Cuza", University of Iasi ~ Economic Sciences Section*. Obecnie jest po podwójnej, pozytywnej recenzji i zaakceptowano go do druku.

Na potrzeby przedsiębiorstw, jednostek administracji samorządowej i firm konsultingowych przygotowałam samodzielnie (2 pozycje) bądź jako współautor (13 pozycji) prace (m.in. ekspertyzy, raporty, inne opracowania) w ramach zadań badawczych i badań zleconych.

Znaczną część mojego dorobku opublikowałam w czasopismach naukowych i wydawnictwach wielu uczelni. Wśród nich znajdują się czasopisma ogólnopolskie i prace naukowe indeksowane w bibliograficznych bazach indeksacyjnych:

- CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities) – Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa, Ekonomista, Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, Olsztyn Economic Journal (wcześniej: Economic Sciences i Zagadnienia Ekonomiczne),
- Social Sciences Citation Index – Ekonomista,
- BazEkon – Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa, Przegląd Organizacji, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Studia i Prace Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, Roczniki Naukowe SERiA, Ekonomista, Zagadnienia Ekonomiki Rolnej,
- Index Copernicus – Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego – Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej; Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu; Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, Roczniki Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (wcześniej: Roczniki Nauk Rolniczych, seria G – Ekonomika Rolnictwa),
- BazTech – Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie Politechniki Śląskiej, Management.
- AGRO – Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Biuletyn Naukowy UWM w Olsztynie, Przegląd Organizacji, Ekonomista, Roczniki Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (wcześniej: Roczniki Nauk Rolniczych, seria G – Ekonomika Rolnictwa).

Opracowania naukowe publikowałam także w wydawnictwach uczelni i jednostek naukowo-badawczych takich jak: Akademia Morska w Gdyni, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Państwowy Uniwersytet Rolniczo-Techniczny w Mińsku, SGGW w Warszawie, SGH w Warszawie, Uniwersytet Ekonomiczny w Odessie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,

UMK w Toruniu, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet w Hradec Králové, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (wcześniej Akademia Rolnicza w Szczecinie).

Wyniki prowadzonych badań, oprócz publikacji artykułów, przedstawiałam również podczas obrad konferencji i seminariów naukowych, których organizatorami w większości były uczelnie wyższe – ich szczegółowe zestawienie prezentuję w załączniku 3, pkt. 14. Wygłoszenie referatów umożliwiło dyskusję z innymi naukowcami zajmującymi się podobną problematyką badawczą założeń oraz głównych tez i wniosków wynikających z moich analiz.

dr inż. Barbara Grzybowska
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**WYKAZ OPUBLIKOWANYCH PRAC NAUKOWYCH
ORAZ WSKAŹNIKI DOKONAŃ NAUKOWYCH**

Olsztyn, 2014 r.

1. Publikacje w czasopismach wyróżnionych w Journal Citation Reports

Lp.	Autor(-rzy)	Tytuł	Nazwa czasopisma	Rok wydania	Tom, numer, zeszyt	Zakres stron (od-do)	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy (%)
1.1.	Grzybowska B.	Wiedza i innowacje jako współczesne czynniki wzrostu gospodarczego	Ekonomista	2013	4	521-532	opracowanie całości	100

2. Publikacje w czasopismach recenzowanych w wykazie MNiSW – część B

Lp.	Autor(-rzy)	Tytuł	Nazwa czasopisma	Rok wydania	Tom, numer, zeszyt	Zakres stron	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy (%)
2.1.	Grzybowska B.	Przestrzenna koncentracja potencjału innowacyjnego w przemyśle spożywczym	Roczniki Ekonomii Rolnicwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	2013	t. 100, z. 2	53-64	opracowanie całości	100
2.2	Grzybowska B.	Otwarta innowacja jako koncepcja współczesnych innowacji	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2013	t. XV, z. 2	92-96	opracowanie całości	100
2.3	Grzybowska B.	Regionalna konwergencja innowacyjności przemysłu spożywczego	Zagadnienia Ekonomiki Rolnej	2013	3	124-137	opracowanie całości	100
2.4	Grzybowska B., Rutkowska-Ziarko A.	Znaczenie eksportu innowacyjnych produktów w działalności przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2012	t. XIV, z.1	176-180	koncepcja, metodyka, studium literatury, opracowanie wyników	70
2.5	Grzybowska B.	Przestrzenna koncentracja innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, seria: Ekonomiczne Problemy Usług	2012	nr 715	91:45-63	opracowanie całości	100
2.6	Grzybowska B.	Innowacje w produkcji i handlu żywnością	Zeszyty Naukowe Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	2012	z. 237	148-158	opracowanie całości	100
2.7	Grzybowska B.	Innovations in Food Production – Status and Directions of Development	Olsztyn Economic Journal	2012	7(2)	183-193	opracowanie całości	100
2.8	Grzybowska B.	Regionalne aspekty aktywności innowacyjnej przemysłu spożyw-	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomi-	2011	t. XIII, z. 2	118-122	opracowanie całości	100

		czego	stów Rolnictwa i Agrobiznesu						
2.9	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Źródła finansowania innowacji w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2010	t. XII, z. 3	161-166	zgrupowanie i analiza materiału empirycznego, redakcja tekstu	50	
2.10	Grzybowska B.	Procesy kooperacji w działalności innowacyjnej przedsiębiorstw	Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu	2010	nr 111	256-264	opracowanie całości	100	
2.11	Grzybowska B.	Regionalne aspekty lokalizacji przemysłu spożywczego w Polsce	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2009	t. XI, z. 4	99-104	opracowanie całości	100	
2.12	Grzybowska B.	Systemy innowacji jako element regionalnej polityki innowacyjnej	Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu	2009	t. I, nr 39	585-592	opracowanie całości	100	
2.13	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Znaczenie innowacyjności przedsiębiorstw w warunkach dekonunktury gospodarczej	Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego	2009	nr 3/1	281-290	konceptcja, analiza i synteza danych, redakcja tekstu	50	
2.14	Grzybowska B.	Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle spożywczym w Polsce	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Seria: Ekonomiczne Problemy Usług	2009	z. 525, nr 28	81-92	opracowanie całości	100	
2.15	Grzybowska B.	Źródła informacji w działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w woj. warmińsko-mazurskim	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2008	t. X, zeszyt 3	211-214	opracowanie całości	100	
2.16	Grzybowska B.	Motywy i efekty innowacji wdrażanych przez przedsiębiorstwa woj. warmińsko-mazurskiego	Studia i Prace Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie	2008	t. 1	401-408	opracowanie całości	100	
2.17	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Fundusze ze środków Unii Europejskiej jako źródło finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	Przegląd Organizacji	2007	5	26-30	konceptcja, studium literatury, synteza	50	
2.18	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Innowacyjność przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce w ujęciu regionalnym	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2007	t. IX, z. 3	98-102	konceptcja metodyczna, analiza części materiału, redakcja tekstu	40	

2.19	Grzybowska B.	Sources of innovation in the industrial enterprises of Warmia and Mazury	Management	2007	vol. 11, No 1	97-102	opracowanie całości	100
2.20	Strychalska-Rudzewicz A., Grzybowska B.	Cooperation of Enterprises with other Entities in the Area of Innovation Activity	Olsztyn Economic Journal	2007	2	124-139	analiza i opracowanie materiału źródłowego, redakcja treści	40
2.21	Grzybowska B.	Innowacyjność przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w województwie warmińsko-mazurskim	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocławiu	2006	z. 1116	74-81	opracowanie całości	100
2.22	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Barierzy działalności innowacyjnej polskich przedsiębiorstw	Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa	2005	4 (663)	51-57	koncepcja, zgromadzenie i analiza danych statystycznych, synteza	50
2.23	Grzybowska B.	Ceny detaliczne wyrobów żywnościowych w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2005	t. VII, z. 3	53-57	opracowanie całości	100
2.24	Grzybowska B.	Organizacyjno-kadrowe uwarunkowania procesu tworzenia nowego produktu (studium przypadku)	Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego	2005	5	73-79	opracowanie całości	100
2.25	Grzybowska B.	Wpływ integracji Polski z Unią Europejską na ceny detaliczne mięsa i wyrobów mięsnych	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocławiu	2005	nr 1070	305-309	opracowanie całości	100
2.26	Grzybowska B.	Tendencje zmian w handlu detalicznym w Polsce w latach 1997-2003	Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	2005	t. VII, zeszyt 7	101-107	opracowanie całości	100
2.27	Grzybowska B.	Pożytkowanie i przepływ informacji wykorzystywanych w działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria: Organizacja i Zarządzanie	2004	z. 24, nr 1626	189-195	opracowanie całości	100
2.28	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Ceny na rynku mleka w Polsce i Unii Europejskiej	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocławiu	2004	nr 1015	316-320	zgromadzenie i opracowanie danych, redakcja tekstu	50
2.29	Grzybowska B.	Determinanty aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocławiu	2004	nr 1030	548-554	opracowanie całości	100
2.30	Grzybowska B.	Barierzy działalności innowacyjnej	Management	2004	vol. 8,	17-26	opracowanie całości	100

2.31	Juchniewicz M., Grzybowska B.	przedsiębiorstw w Polsce Innowacje produktowe i ich uwa- runkowania w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Zeszyty Naukowe SGGW: Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej	2004	No 2	52	63-77	przygotowanie prze- glądu piśmiennictwa, analiza danych empi- rycznych, redakcja treści	50
2.32	Grzybowska B.	Rola przemysłu spożywczego w procesie wielofunkcyjnego rozwo- ju obszarów wiejskich	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocław- wiu	2003	nr 980	133-138	opracowanie całości	100	
2.33	Grzybowska B.	Identyfikacja krytycznych punk- tów kontroli procesu produkcyjne- go jako element zarządzania jako- ścią	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocław- wiu	2003	nr 983	258-263	opracowanie całości	100	
2.34	Grzybowska B.	Organizacja procesu innowacji produktowych i kierunki jej zmian w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocław- wiu	2002	nr 941	291-297	opracowanie całości	100	
2.35	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Skuteczność wprowadzania inno- wacji produktowych w przedsię- biorstwach przemysłu spożywcze- go	Roczniki Naukowe Sto- warzyszenia Ekonomi- stów Rolnictwa i Agro- biznesu	2002	t. IV, zestyt 6	53-58	przygotowanie i reali- zacja badań, analiza wyników	50	
2.36	Grzybowska B., Juchniewicz M., Pasternak K.	Course of the Product Innovation Process in a Poultry Plant	Econ. Sc.	2001	3	27-35	opracowanie danych, redakcja treści	40	
2.37	Juchniewicz M., Grzybowska B., Pasternak K.	An Attempt to Analyze the Struc- ture and Success of Product In- novations (Based on the Example of a Poultry Processing Plant)	Econ. Sc.	2001	3	37-46	analiza danych, synte- za	30	
2.38	Pasternak K., Strychalska A., Grzybowska B.	Innovative Activity of Food Pro- cessing Plants	Econ. Sc.	2001	3	17-26	opracowanie wyników	30	
2.39	Pasternak K., Grzybowska B., Kizytkowska K.	Poultry Products Sellers and Buy- ers Opinion Study	Econ. Sc.	2001	3	5-15	analiza danych, redak- cja treści	40	

3. Publikacje w recenzowanych czasopismach zagranicznych lub czasopismach polskich – spoza wykazu MNiSW

Lp.	Autor(-rzy)	Tytuł	Nazwa czasopi- sma	Rok wyda- nia	Tom, numer, zeszyt	Zakres stron	Nazwa wy- dawcy i miej- sce wydania	Wkład w powstanie pracy	Udział procento- wy (%)
3.1	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Research and Development Activities and Competitive- ness of the European Union Member States	International Institute of So- cial and Eco- nomic Sciences	2013	1	137-158	Naples, Italy	koncepcja, zgromadze- nie danych empirycz- nych, opracowanie kon- cepcji wskaźnika pomia- rowego, redakcja tekstu	50
3.2	Grzybowska B.	Status and Barriers Deve- lopment of the Innovative- ness of Polish Economy	Socio-Economic Research Bulle- tin,	2012	Issue 3 (46), p. 1	38-43	Odessa Natio- nal Economic University, Odessa	opracowanie całości	100
3.3	Grzybowska B.	Ceny artykułów spożyw- czych a popyt na żywność w Polsce w latach 2002-2005	Folia Univ. Agric. Stein. Oeconomica	2006	249 (45)	361-368	Akademia Rolnicza w Szczecinie	opracowanie całości	100
3.4	Grzybowska B.	Nauka i działalność sektora B+R nosnikami gospodarki opartej na wiedzy	Prace Naukowe Katedry Zarzą- dzania	2006	7	51-61	Akademia Morska, Gdy- nia	opracowanie całości	100
3.5	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Podmioty handlu detaliczne- go w województwie warmiń- sko-mazurskim	Zagadnienia Ekonomiczne	2006	4	63-74	UWM, Olsz- tyń	zestawienie i analiza danych, synteza	40
3.6	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Czynniki determinujące za- chowania nabywców produk- tów żywnościowych	Prace Naukowe Katedry Polityki Agrarnej i Mar- ketingu SGGW	2005	34	145-154	SGGW Warszawa	koncepcja, metodyka, opracowanie wyników, redakcja tekstu	60
3.7	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce	Prace Naukowe Katedry Polityki Agrarnej i Mar- ketingu SGGW	2005	35	561-568	SGGW Warszawa	przygotowanie zesta- wien statystycznych, częściowa analiza wyni- ków	40
3.8	Grzybowska B.	Determinanty zakupu pro- duktów żywnościowych.	Biul. Nauk. 2003	2003	Nr 21(2)	181-187	UWM, Olsz- tyń	opracowanie całości	100

4. Autorstwo monografii lub podręcznika autorskiego w języku polskim

Lp.	Autor(-rzy) monografii lub redaktorzy	Tytuł monografii	Rok wydania	Wydawca i miejsce	Liczba stron monografii	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy (%)
4.1	Grzybowska B.	Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne	2012	UWM, Olsztyn	282	opracowanie całości	100

5. Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku autorskim w języku innym niż polski

Lp.	Autor(-rzy) monografii lub redaktorzy	Tytuł monografii	Autor(-rzy) rozdziału	Tytuł rozdziału	Wydawca i miejsce	Rok wydania	Zakres stron rozdziału	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy (%)
5.1	Jedlicka P.	Economic Development and Management of Regions (Part III)	Grzybowska B.	Factors Diversifying Innovativeness of Food Industry in Poland	University of Hradec Králové	2013	89-94	opracowanie całości	100
5.2	Гануш Г.И., Догиль Л.Ф., Зеленовский А.А., Лыч Г.М., Рыжанков	Научно-инновационная деятельность в агропромышленном комплексе	Grzybowska B.	Innovative Activities of Industrial Enterprises in Poland	Белоруский Аграрный Технический Университет. Минск. Сборник Научных Статей	2008	21-23	opracowanie całości	100

6. Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku autorskim w języku polskim

Lp.	Autor(-rzy) monografii lub redaktorzy	Tytuł monografii	Autor(-rzy) rozdziału	Tytuł rozdziału	Wydawca i miejsce	Rok wydania	Zakres stron rozdziału	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy (%)
6.1	Czech-Rogosz J., Pietucha J., Żelazny R.	Wybrane aspekty przemian strukturalnych	Grzybowska B.	Zróżnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw usługowych i przemysłowych w Polsce	Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego, Katowice	2011	275-283	opracowanie całości	100
6.2	Baczo T.	Raport o innowacyjności gospodarki Polski w	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Stymulowanie procesów inno-	INE PAN, Warszawa	2011	230-233	studium literatury, re-	50

		2010 r.		wacyjnych w mikroprzedsiębiorstwach				dakcja tekstu, podsumowanie	
6.3	Juchniewicz M.	Czynniki i źródła przewagi konkurencyjnej	Grzybowska B.	Sektor badawczo-rozwojowy w Polsce – stan i finansowanie	UWM, Olsztyn	2009	405-413	opracowanie całości	100
6.4	Birski A.	Innowacyjność, jakość, przedsiębiorczość – szansą konkurencyjności	Grzybowska B., Juchniewicz M.	Innowacje w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego Warmii i Mazur	UWM, Olsztyn	2008	31-38	analiza materiału, synteza wyników, redakcja tekstu	60
6.5	Herman A., Poznańska K.	Przedsiębiorstwo wobec wyzwań globalnych	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Finansowanie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego ze środków w Unii Europejskiej – ujęcie regionalne	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie – Oficyna Wydawnicza, Warszawa	2008	219-232	opracowanie przeglądu piśmiennictwa, synteza wyników	40
6.6	Dębicka O., Oniszczuk-Jarząbek A., Gutowski T., Winiarski J.	Przedsiębiorstwo w otoczeniu globalnym	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Skuteczność działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w województwie warmińsko-mazurskim	Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk	2008	275-281	opracowanie i analiza danych	50
6.7	Bogdanienko J., Kuzel M., Sobczak I.	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych	Grzybowska B.	Innowacje w przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego – doświadczenia i plany	Wyd. Adam Marszałek, Toruń	2007	167-175	opracowanie całości	100
6.8	Śledź D.	Barierę zatrudnienia,	Grzybowska B.	Rynek pośrednic-	Olsztyńska Szkoła	2007	52-71	koncepcja,	70

		możliwości i kierunki kreowania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim	Juchniewicz A.	twą pracy i do radztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych	Biznesu, Instytut Badań i Analiz, Olsztyn			metodyka, studium literatury, analiza danych, redakcja	
6.9	Adankiewicz-Drwillo H.G.	Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości. Determinanty i narzędzia zdobywania przewagi konkurencyjnej	Grzybowska B.	Branżowe różnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	PWN, Warszawa	2007	65-71	opracowanie całości	100
6.10	Strychalska-Rudzewicz A.	Innowacje i jakość jako czynniki konkurencyjności przedsiębiorstwa	Grzybowska B.	Ocena działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłowych w woj. warmińsko-mazurskim	UWM, Olsztyn	2007	97-103	opracowanie całości	100
6.11	Dziemianowicz W., Juchniewicz M., Samulowski W., Szmitgel K.	Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki Warmii i Mazur	Juchniewicz M., Grzybowska B.	Innowacyjność przedsiębiorstw Warmii i Mazur. Porównanie branżowe	Wyd. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Departament Polityki Regionalnej, Olsztyn	2006	163-175	zgrupowanie i analiza materiału empirycznego, redakcja tekstu	50
6.12	Dziemianowicz W., Juchniewicz M., Samulowski W., Szmitgel K.	Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki Warmii i Mazur	Waldziński D., Juchniewicz M., Grzybowska B., Michalak J., Wojarska M.	Źródła konkurencyjności i innowacyjności firm Warmii i Mazur w świetle opinii przedsiębiorców	Wyd. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Departament Polityki Regionalnej, Olsztyn	2006	176-198	opracowanie wyników w części dotyczącej innowacyjności	20
6.13	Juchniewicz M.	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji. Determinanty konkurencyjności przedsiębiorstw	Grzybowska B.	Współpraca przedsiębiorstw przemysłu spożywczego z podmiotami zewnętrznymi w	UWM, Olsztyn	2006	580-587	opracowanie całości	100

Handwritten signature

	w warunkach konkurencji. Cz. I	bowska B.		Olsztyn, nr 20 (1/2003)		cji monografii, redagowanie rozdziałów	
7.4	Funkcjonowanie przedsiębiorstw w warunkach konkurencji. Cz. II	Kaliszewicz D., Grzybowska B.	2003	Białeżyń Naukowy, UWM, Olsztyn, nr 21 (2/2003)	266	przygotowanie koncepcji monografii, redagowanie rozdziałów	60

8. Pozostałe opracowania – raporty, ekspertyzy

Lp.	Tytuł opracowania	Autorzy	Zleceniodawca	Rok wydania	Wkład w powstanie pracy	Udział procentowy
8.1	Identyfikacja problemu i określenie celów badania - raport z realizacji Zadania I projektu pt. Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw	Juchniewicz M., Grzybowska B.	PARP, Warszawa	2010	opracowanie problemów i hipotez badawczych oraz celów analizy	50
8.2	Opis metodologii badania uwzględniający metodologię doboru próby. Projekt narzędzia badawczego - raport z realizacji Zadania 2 projektu pt. Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw	Juchniewicz M., Grzybowska B.	PARP, Warszawa	2010	opracowanie kompleksowej metodyki badań, kwestionariusza ankiety i sposobu analizy danych	50
8.3	Innowacyjność mikroprzedsiębiorstw w Polsce – raport końcowy	Juchniewicz M., Grzybowska B.	PARP, Warszawa	2010	dobór literatury, opracowanie przeglądu piśmiennictwa, współudział w opracowaniu wyników badań i rekomendacji	50
8.4	Raport końcowy z II etapu badań w ramach projektu pt. Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności. Cz. II. Konkurencyjność i innowacyjność branż regionu warmińsko-mazurskiego - wyniki badań ankietowych	Juchniewicz M., Waldziński D., Grzybowska B., Michalak J., Wojarska M.	opracowanie przygotowane w ramach projektu badawczego samorządu województwa warmińsko-mazurskiego (nr ew. 2/2.28/II/2.6/00001), współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, pt. Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności	2006	opracowanie wyników w części dotyczącej innowacyjności, redakcja tekstu	30
8.5	Raport zwrotny z oceny wniosku zgłoszonego przez 2 Komendy Powiatowe Policji na V edycję konkursu Warmiń-	Grzybowska B.	opracowanie przygotowane w ramach Konkursu Warmińsko-Mazurskiej Nagrody Jakości. Urząd Marszałkowski Wojewódz-	2005	opracowanie całości	100

8.6	sko-Mazurskiej Nagrody Jakości Przygotowałam odrębne opracowania dla każdej z 2 ocenianych jednostek	Grzybowska B.	twa Warmińsko-Mazurskiego, Departament Polityki Jakości, Olsztyn.	2005	opracowanie całości	100
8.7	Konkurencyjność i innowacyjność branż regionu warmińsko-mazurskiego – metodyka badań etapu 2	Juchniewicz M., Waldziński D., Grzybowska B., Michalak J., Wojarska M.	Opracowanie przygotowane w ramach projektu badawczego samorządu województwa warmińsko-mazurskiego (nr ew. 2/2.28/II/2.6/00001), współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, pt. Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności	2005	dobór wskaźników do analizy innowacyjności branż, współudział w opracowaniu celów badań oraz kwestionariusza wywiadu	20
8.8	Raport końcowy z II etapu badań w ramach projektu pt. Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności. Cz. I. Konkurencyjność i innowacyjność branż regionu warmińsko-mazurskiego w ujęciu statystycznym	Juchniewicz M., Waldziński D., Grzybowska B., Michalak J., Wojarska M.	Opracowanie przygotowane w ramach projektu badawczego samorządu województwa warmińsko-mazurskiego (nr ew. 2/2.28/II/2.6/00001), współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, pt. Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności	2005	przygotowanie zestawień statystycznych, opracowanie materiału, redakcja tekstu	25

9. Summary impact factor według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania = 0

10. Liczba cytowań publikacji (bez autocytowań) według bazy Web of Science (WoS)

(WoS) = 1

11. Indeks Hirscha według bazy Web of Science (WoS)

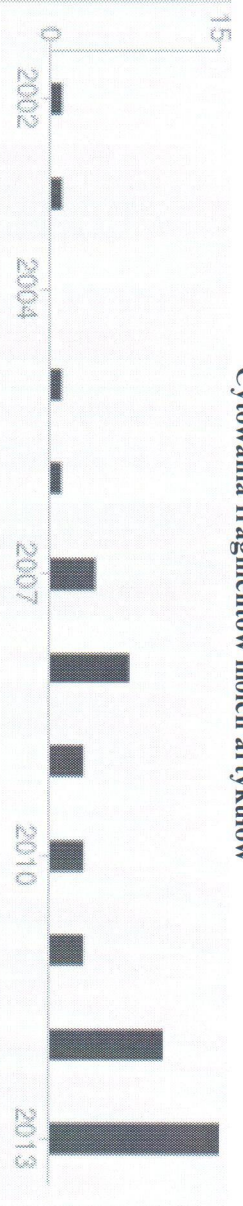
h = 1

WoScrs = liczba cytowań w bazie Web of Science Core Collection wyszukiwane poprzez Cited Reference Search

Cytowania wg GOOGLE SCHOLAR
Indeksy cytowań

	Wszystkie	Od 2009
Cytowania	51	35
h-indeks	3	3
i10-indeks	1	1

Cytowania fragmentów moich artykułów

Cytowania w BAZEKON - Statystyka

Liczba cytowanych publikacji: 11
 Zakres czasowy publikacji (w latach): 15
 Liczba cytowań: 17
 Liczba cytowań/rok: 1,13
 Liczba cytowań/publikację: 1,55
 h-index: 2
 Liczba publikacji cytowanych więcej niż raz: 2

Bank

12. Kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach

Lp.	Tytuł projektu	Czas uczestnictwa	Nazwa organu przyznającego fundusze na realizację projektu	Charakter udziału habilitanta
1.	Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne – nr 1203.0206	2008-2010	Senacka Komisja Nauki UWm w Olsztynie	kierownik i główny wykonawca
2	Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw	od 2010 – nadal	badania statutowe Katedry – nr 1203-0804	wykonawca zadania badawczego nt. regionalnego zróżnicowania innowacyjności przedsiębiorstw (przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników)
3	Innowacyjność i jakość jako czynniki przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw	2006-2009	badania własne Katedry – nr 1203-0204	kierownik i wykonawca jednego z trzech zadań badawczych
4	Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw	2009-2010	projekt realizowany przez PSDB Sp. z o.o. w Warszawie na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ze środków EFS	członek zespołu wykonawczego (dobór literatury, opracowanie przeglądu piśmiennictwa, współudział w opracowaniu wyników badań i rekomendacji)
5	Handikap plus. Badania problemu niepełnosprawności na Warmii i Mazurach	2006-2007	projekt realizowany przez partnerstwo utworzone przez Olsztyńską Szkołę Biznesu i Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych ze środków EFS i PFRON	członek zespołu wykonawczego (konceptcja badań przygotowanie metodyki, przeprowadzenie studium literaturowego, na temat możliwości instytucjonalnego wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w woj. warmińsko-mazurskim)
6	Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności	2005-2006	projekt własny Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – nr 2/2.28/II/2.6/00001 ze środków EFS	członek zespołu wykonawczego – przygotowanie badań (konstrukcja kwestionariusza ankietowego, dobór próby badawczej); analiza i opracowanie uzyskanych wyników w części dotyczącej innowacyjności
7	Czynniki warunkujące efektywność przedsiębiorstw	2001-2005	badania własne Katedry – nr 1203.203	wykonawca zadania badawczego dotyczącego roli i znaczenia innowacji w gospodarce rynkowej oraz ich wpływu na zdolność przedsiębiorstw do konkurowania (przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników)

8	Rachunek kosztów jako element zarządzania w przedsiębiorstwie	1996-2000	badania własne Katedry – nr 09030.202	wykonawca zadania badawczego nt. zarządzania procesem żywnościowych innowacji produktowych w przedsiębiorstwach branży spożywczej (przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników)
---	---	-----------	---------------------------------------	---

13. Międzynarodowe i krajowe nagrody za działalność naukową albo artystyczną

Lp.	Nazwa nagrody	Rok przyznania	Nazwa organu przyznającego nagrodę	Określenie tytułu z jakiego została przyznana nagroda
1.	Nagroda zespołowa II stopnia JM Rektora UWM w Olsztynie	corocznie w latach 1999-2009	Rektor UWM w Olsztynie	za działalność naukową
2.	Dyplom	2012 r.	Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (przewodniczący sekcji tematycznej)	za wyróżniającego poziom naukowy i prezentację artykułu podczas obrad XIX Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu
3.	List gratulacyjny	2013 r.	Kolegium Rektorskie i JM Rektor UWM w Olsztynie	za opublikowanie w latach 2011-2012 przez Wydawnictwo Uniwersyteckie najlepszej książki w dziedzinie ekonomia – praca habilitacyjna pt. <i>Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne</i>

14. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych

Lp.	Autor/autorzy referatu	Rok wygłoszenia	Tytuł referatu	Nazwa konferencji/ Organizator	Miejsce konferencji
1.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2013	Research and Development Activities and Competitiveness of the European Union Member States	8th International Academic Conference Organizer: International Institute of Social and Economic Sciences	Naples, Italy
2.	Grzybowska B.	2013	Factors Diversifying Innovativeness of Food Industry in Poland	The International Conference Hradec Economic Days 2013. Economic Development and Management of Regions Organizer: University of Hradec Králové	Hradec Králové, Czechy
3.	Grzybowska B.	2012	Innovativeness of Poland – Results and Limitations.	Ist International Scientific Conference Economic of Enterprise: Modern Problems of Theory and Practice Organizer: Odessa National Economic University	Odessa, Ukraina
4.	Grzybowska B.	2012	Znaczenie eksportu innowacyjnych produktów w działalności przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	Obszary wiejskie i agrobiznes w warunkach zmieniającej się koniunktury gospodarczej. XIX Kongres SERIA Organizer: Uniwersytet w Białymstoku	Białystok

5.	Grzybowska B.	2012	Regionalne aspekty aktywności innowacyjnej przemysłu spożywczego	Organizacje i zarządzanie w warunkach niepewności Seminarium Naukowe Wydziału Nauk Ekonomicznych Organizator: UWM w Olsztynie	Olsztyn
6.	Grzybowska B.	2010	Kierunki i instrumenty wsparcia działalności innowacyjnej mikroprzedsiębiorstw	Innowacyjność polskich mikroprzedsiębiorstw Konferencja podsumowująca wyniki projektu badawczego Organizator: PARP w Warszawie	Warszawa
7.	Juchniewicz M. Grzybowska B.	2009	Znaczenie innowacyjności przedsiębiorstw w warunkach dekoninkury gospodarce	Zarządzanie kryzysowe – odbudowa wartości przedsiębiorstw i banków Organizator: Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, Bankowości i Finansów Uniwersytetu Gdańskiego oraz Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie	Gdynia – Karlskrona,
8.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2008	Innowacje w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego Warmii i Mazur	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji Organizator: Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie	Olsztyn- Maradki
9.	Grzybowska B.	2007	Innowacje w przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego – doświadczenia i plany	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych Organizator: Katedra Zarządzania Rozwojem Przedsiębiorstwa, UMK w Toruniu	Toruń
10.	Grzybowska B.	2006	Ceny artykułów spożywczych a popyt na żywność w Polsce w latach 2002-2005	Gospodarka żywnościowa a zmiany we współczesnej polityce rolnej i rybackiej Organizator: Akademia Rolnicza w Szczecinie	Szczecin
11.	Grzybowska B.	2006	Innowacyjność przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w województwie warmińsko-mazurskim	Przedsiębiorczość i innowacyjność. Wyzwania społeczności Organizator: Politechnika Rzeszowska, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu	Zakopane
12.	Grzybowska B.	2006	Branżowe różnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	Przedsiębiorstwo w gospodarce opartej na wiedzy. Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości Organizator: Akademia Morska w Gdyni	Jurata
13.	Grzybowska B. Strychalska- Rudzewicz A.	2005	Współpraca przedsiębiorstw z jednostkami zewnętrznymi w zakresie działalności innowacyjnej	TRANS'05. Wspólna Europa – zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa a relacje z interesariuszami Organizator: Kolegium Gospodarki Światowej SGH w Warszawie	Warszawa
14.	Grzybowska B.	2005	Nauka i działalność sektora B+R nośnikami gospodarki opartej na wiedzy	Przedsiębiorstwo w gospodarce opartej na wiedzy Organizator: Akademia Morska w Gdyni	Jurata

15.	Juchniewicz M. Grzybowska B.	2004	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce	Zarządzanie wiedzą w agrobiznesie w warunkach polskiego członkostwa w Unii Europejskiej Organizator: Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, SGGW; Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie	Warszawa
16.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2004	Czynniki determinujące zachowania nabywców produktów żywnościowych	Efektywność zarządzania marketingowego Organizator: Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, SGGW w Warszawie	Warszawa
17.	Grzybowska B.	2003	Domeny strategiczne rozwoju gospodarczego powiatu lidzbarskiego – przedsiębiorczość (cele strategiczne i operacyjne)	Plan rozwoju lokalnego dla powiatu lidzbarskiego. Seminarium w ramach projektu WUP w Olsztynie Organizator: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim	Lidzbark Warmiński
18.	Grzybowska B.	2003	Wstępna diagnoza sytuacji i uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu lidzbarskiego – wyniki badań ankietowych.	Plan rozwoju lokalnego dla powiatu lidzbarskiego. Seminarium w ramach projektu WUP w Olsztynie Organizator: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim	Lidzbark Warmiński
19.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2002	Skuteczność wprowadzania innowacji produktowych w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Globalizacja, integracja i innowacyjność w agrobiznesie. IX Kongres SERIA Organizator: Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy	Bydgoszcz
20.	Grzybowska B. Nasalski Z.	2002	Przebieg procesu innowacji produktowych w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji Organizator: Katedra Ekonomiki Produkcji, UWM w Olsztynie	Olsztyn
21.	Pasternak K. Juchniewicz M. Grzybowska B.	2000	Czynniki konkurencyjności produktów przedsiębiorstw przemysłu drobiarskiego	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji Organizator: Katedra Ekonomiki Produkcji, UWM w Olsztynie	Olsztyn

dr inż. Barbara Grzybowska
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**WYKAZ OPUBLIKOWANYCH PRAC NAUKOWYCH
PRZED UZYSKANIEM STOPNIA NAUKOWEGO DOKTORA**

Olsztyn, 2014 r.

1. Oryginalne, opublikowane prace twórcze

- 1.1. **GRZYBOWSKA B.**, JUCHNIEWICZ M. 1997. *Tendencje zmian struktury obszarowej gospodarstw rolniczych oraz wybranych elementów potencjału produkcyjnego polskiego rolnictwa na tle krajów Unii Europejskiej*. W: B. Kozuch (red.) *Rozwój gospodarczy i zmiany strukturalne w ujęciu regionalnym*. Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok: 49-55 (udział własny 50% – zgromadzenie i analiza danych empirycznych, podsumowanie).
- 1.2. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.**, STRYCHALSKA A. 1999. *Modeling the Actionsimproving the Work Environment of drivers*. Econ. Sc., (formerly: Acta Academiae Agriculturae ac Technicae Olstenensis) Abbrev.: Techn. Sc., No 1: 149-156 (udział własny 30% – analiza danych, podsumowanie).
- 1.3. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.** 1999. *Efekty i uwarunkowania aktywności innowacyjnej krajowych przetwórców żywności*. *Przemysł Spożywczy* 1: 16-17 (udział własny 50% – studium literatury, redakcja).
- 1.4. JUCHNIEWICZ M., **GRZYBOWSKA B.** 1999. *Kontraktacja jako forma integracji pionowej w Warmińskich Zakładach Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Kwidzynie*. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, t. I, z. 2: 301-306, Rzeszów (udział własny 50% – koncepcja, metoda, przygotowanie zestawień tabelarycznych, analiza wyników).
- 1.5. PASTERNAK K., STRYCHALSKA A., **GRZYBOWSKA B.** 2000. *Innowacyjność produktowa przedsiębiorstw przemysłu spożywczego*. *Przemysł Spożywczy*, 3: 31-33 (udział własny 20% – analiza danych, podsumowanie).
- 1.6. JUCHNIEWICZ M., **GRZYBOWSKA B.** 2000. *Przemysł spożywczy jako jeden ze stymulatorów rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, t. II, z. 3: 17-23, Warszawa-Poznań-Zamość (udział własny 50% – studium literatury, wspólna analiza wyników, podsumowanie).
- 1.7. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.** 2000. *Potrzeby i uwarunkowania wzrostu innowacyjności w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego*. W: Z. PIERŚCIONEK, K. POZNAŃSKA (red.) *Strategie rozwoju współczesnych przedsiębiorstw*. SGH, Serock-Warszawa: 458-470 (udział własny 50% – studium literatury, zgromadzenie i analiza danych statystycznych).

2. Podręczniki i skrypty

- 2.1. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.** 2000. *Metody i techniki zarządzania w przedsiębiorstwie*. Wyd. UWM, Olsztyn, ss. 100 (udział własny 50% – przedmowa, koncepcja i opracowanie treści trzech rozdziałów (1, 2, 8), współredakcja naukowa całości).

3. Pozostałe publikacje

- 3.1. **GRZYBOWSKA B.** 1996. *Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa - plany i rzeczywistość*. *Plon*, 13: 19.

- 3.2. **GRZYBOWSKA B.**, JUCHNIEWICZ M., PASTERNAK K. 1999. *Organizacyjno-kadrowe uwarunkowania innowacji produktowych w przemyśle spożywczym*. W: *Marketing jako element działalności rozwojowej w przedsiębiorstwie*. ART, Olsztyn: 51-58 (udział własny 50% – studium literatury, analiza danych).
- 3.3. STRYCHALSKA A., PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.** 1999. *Zarządzanie procesem żywnościowych innowacji produktowych*. W: *Marketing jako element działalności rozwojowej w przedsiębiorstwie*. ART, Olsztyn: 130-137 (udział własny 20% – studium literatury).
- 3.4. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.**, STRYCHALSKA A. 1999. *Przesłanki tworzenia i sukcesów rynkowych produktów żywnościowych*. W: *Marketing jako element działalności rozwojowej w przedsiębiorstwie*. ART, Olsztyn: 106-112 (udział własny 30% – przegląd piśmiennictwa, redakcja).
- 3.5. PASTERNAK K., JUCHNIEWICZ M., **GRZYBOWSKA B.** 2000. *Czynniki konkurencyjności produktów przedsiębiorstw przemysłu drobiarskiego*. W: *Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji*. Tom II. UWM, Olsztyn: 231-238 (udział własny 20% – tabelaryczne zestawienie danych, analiza wyników).
- 3.6. PASTERNAK K., **GRZYBOWSKA B.**, STRYCHALSKA A. 2000. *Warunki organizacyjne rozwoju produktu w restrukturyzowanym przedsiębiorstwie przemysłu spożywczego*. W: *Zarządzanie wiedzą a procesy restrukturyzacji i rozwoju przedsiębiorstw*. AE Kraków, TNOiK Kraków, Krynica: 538-542 (udział własny 30% – studium literatury, synteza).

dr inż. Barbara Grzybowska
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ,
WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ I BADAWCZEJ
ORAZ POPULARYZACJI NAUKI**

Olsztyn, 2014 r.

Informacja o działalności dydaktycznej, współpracy naukowej i badawczej oraz popularyzacji nauki¹

1. Działalność dydaktyczna²

Uczestniczę w procesie dydaktycznym zgodnym z profilem Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw. Prowadzę wykłady i ćwiczenia z przedmiotów kierunkowych: zarządzanie operacyjne, zarządzanie innowacjami, zarządzanie produkcją i usługami, innowacyjność przedsiębiorstw (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) na macierzystym Wydziale. Do przedmiotów tych przygotowałam programy nauczania, sylabusy i efekty kształcenia. Opracowałam także materiały do realizacji wykładów i ćwiczeń.

W ramach realizacji zajęć dydaktycznych prowadzę również seminaria dyplomowe dla studentów I i II stopnia studiów. Pod moim kierownictwem powstało:

- 67 prac magisterskich – Wydział Nauk Ekonomicznych, UWM w Olsztynie, kierunek: ekonomia, zarządzanie
- 12 prac licencjackich – Wydział Nauk Ekonomicznych, UWM w Olsztynie, kierunek: ekonomia, zarządzanie
- 6 prac magisterskich – Wydział Nauki o Żywności, UWM w Olsztynie, kierunek: towaroznawstwo
- 4 prace inżynierskie – Wydział Nauki o Żywności, UWM w Olsztynie, kierunek: towaroznawstwo

Byłam również recenzentem 5 prac dyplomowych (Wydział Nauki o Żywności, kierunek: towaroznawstwo).

Na podstawie autorskich materiałów prowadziłam seminaria na rocznych studiach podyplomowych *Menedżer jakości*, organizowanych przy Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

2. Doświadczenia międzynarodowe³

- 2014 r. – publikacja artykułu (po recenzji, w druku): II International Scientific Conference „Economic of Enterprise: Modern Problems of Theory and Practice” organizowanej przez Department of Enterprise’s Economics, Odessa National Economic University

¹ Szczegółowe informacje – por. załącznik 5, pkt. 1-17.

² Szczegółowe informacje – por. załącznik 5, pkt. 9, 10, 13, 14, 17

³ Szczegółowe informacje – por. załącznik 3, pkt 3, 5, 14 i załącznik 5, pkt 2, 3, 12.

- 2013 r. – publikacja artykułu i prezentacja wyników badań: 8th International Academic Conference organizowanej przez International Institute of Social and Economic Sciences, Naples, Italy
 - aktywne uczestnictwo i publikacja artykułu: The International Conference Hradec Economic Days ; Economic Development and Management of Regions. University of Hradec Králové

- 2012 r. – aktywne uczestnictwo i publikacja artykułu: Ist International Scientific Conference “Economic of Enterprise: Modern Problems of Theory and Practice” organizowanej przez Department of Enterprise’s Economics, Odessa National Economic University;
 - staż naukowo-dydaktyczny w Odessa National Economic University, Department of Enterprise’s Economics

- 2008 r. – przygotowanie i opublikowanie rozdziału pt. *Innovative Activities of Industrial Enterprises in Poland* w monografii *Научно-инновационная деятельность в агропромышленном комплексе. Ч. 2.* Wydawca: Министерство Сельского Хозяйства и Продовольствия Республики Беларусь, Белорусский Государственный Аграрный Технический Университет, Минск.

3. Działalność organizacyjna⁴

Realizując obowiązki dydaktyczne podejmuję również działania organizacyjne. W latach 1999-2009 byłam członkiem komitetu organizacyjnego i naukowego cyklicznej, międzynarodowej konferencji, której organizatorem była Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw UWM w Olsztynie. Łącznie odbyło się 10 edycji konferencji. Brałam udział w pracach związanych z przygotowaniem i sprawnym przebiegiem konferencji; czterokrotnie byłam redaktorem naukowym publikacji, w której przedstawione zostały poglądy pracowników naukowych z wielu ośrodków akademickich oraz przedstawicieli praktyki gospodarczej na temat tendencji i kierunków zmian, jakie dokonują się w koncepcjach, modelach i metodach zarządzania przedsiębiorstwami w warunkach konkurencji.

W ramach działań o charakterze organizacyjnym angażowałam się również w prace związane z funkcjonowaniem i rozwojem macierzystego Wydziału, a także Uczelni. Sprawowałam funkcję:

- opiekuna I roku studiów stacjonarnych (2001-2006),
- wydziałowego koordynatora ECTS (2002-2007),
- członka Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej (2001-2007),

⁴ Szczegółowe informacje – por. załącznik 5, pkt. 3, 8, 13, 14.

- członka Uczelnianej Komisji Mieszkaniowej – przedstawiciel Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM (2003-2011).

Ponadto pełniłam obowiązki przewodniczącej komisji przeprowadzającej egzaminy dyplomowe (magisterskie i licencjackie). Brałam również udział w ogólnouczelnianych *Dniach otwartych*, podczas których przedstawiałam ofertę kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie.

W 2013 r., w ramach współpracy z Panią Prodziekan ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej, brałam aktywny udział w pracach Komisji ds. Parametryzacji powołanej przy Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM. Zadaniem Komisji było zgromadzenia i usystematyzowania informacji i osiągnięć pracowników oraz przygotowanie dokumentów niezbędnych do oceny parametrycznej Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie.

4. Realizowane projekty badawcze i granty⁵

Moje zainteresowania naukowo-badawcze rozwijałam aktywnie uczestnicząc w pracach Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw. Realizowałam powierzone mi zadania w ramach tematów i projektów badawczych – byłam ich kierownikiem lub członkiem zespołów wykonawczych:

1. Kierownik i główny wykonawca tematu *Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne* (2008-2010). Był to uczelniany grant habilitacyjny (nr 1203.0206) przyznany decyzją Senackiej Komisji Nauki UWM w Olsztynie. Efektem prac analityczno-badawczych było przygotowanie i opublikowanie monografii (rozprawy habilitacyjnej). Jej szczegółowe założenia i główne wnioski przedstawiłam w Autoreferacie (zał. 3, pkt 5) omawiając osiągnięcie naukowe, w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65 poz. 595 ze zm.).
2. Kierownik tematu *Innowacyjność i jakość jako czynniki przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw* (2006-2009) – temat własny Katedry (nr 1203-0204). Przygotowałam harmonogram, metodykę i kosztorys prac badawczych. Odpowiadałam za organizację i przebieg działań trzech zadań badawczych realizowanych przez pracowników zespołu. Oprócz koordynacji całości prac byłam wykonawcą jednego z zadań (pt. *Innowacyjność przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w ujęciu regionalnym*), w ramach którego przygotowałam i przeprowadziłam badania, opracowałam wyniki, opublikowałam kilka artykułów naukowych. Ponadto przygotowywałam coroczne sprawozdania dotyczące merytorycznej charakterystyki wyników badań uzyskanych w ramach całego tematu badawczego, które podlegały ocenie Komisji.

⁵ Szczegółowe informacje – por. załącznik 3, pkt. 12 i załącznik 5, pkt. 1, 13, 14.

3. Wykonawca zadania badawczego w ramach tematu *Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw* (badania statutowe Katedry; nr 1203-0804; od 2010 – nadal) – zadanie dotyczy regionalnego zróżnicowania innowacyjności przedsiębiorstw z uwzględnieniem możliwości i uzasadnienia różnicowania polityki innowacyjnej w regionach (zakres mojej pracy: przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników – w tym przygotowanie i opublikowanie artykułów naukowych, przygotowanie corocznych sprawozdań).
4. Wykonawca zadania badawczego w ramach tematu *Czynniki warunkujące efektywność przedsiębiorstw* (badania własne Katedry; nr 1203.203; 2001-2005) – zadanie dotyczyło roli i znaczenia innowacji w gospodarce rynkowej oraz ich wpływu na zdolność przedsiębiorstw do konkurencyjności (zakres mojej pracy: przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników – w tym przygotowanie i opublikowanie artykułów naukowych, przygotowanie corocznych sprawozdań).
5. Wykonawca zadania badawczego w ramach tematu *Rachunek kosztów jako element zarządzania w przedsiębiorstwie* (badania własne Katedry; nr 09030.202; 1996-2000) – zadanie dotyczyło zarządzania procesem żywnościowych innowacji produktowych w przedsiębiorstwach branży spożywczej (zakres mojej pracy: przygotowanie metodyki badań, organizacja i realizacja badań, opracowanie wyników – w tym przygotowanie i opublikowanie artykułów naukowych, przygotowanie corocznych sprawozdań).

Ponadto brałam także udział w projektowaniu i realizacji badań (w ramach projektów badawczych) we współpracy z podmiotami zewnętrznymi:

1. Członek zespołu wykonawczego w projekcie *Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności* (realizacja w latach 2005-2006; wykonawcami byli pracownicy UWM w Olsztynie oraz Uniwersytetu Warszawskiego). Był to projekt własny Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (nr 2/2.28/II/2.6/00001) realizowany w ramach ZPORR, działanie 2.6 – *Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy*. Uzasadnieniem realizacji projektu był brak badań w tym zakresie, które byłyby użyteczne z punktu widzenia władz samorządowych i uwzględniałyby wyzwania nakreślone w Regionalnej Strategii Innowacyjności. Celem badań było rozpoznanie stanu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w woj. warmińsko-mazurskim oraz identyfikacja instrumentów wspierania tych obszarów przez samorządy terytorialne oraz instytucje i organizacje otoczenia biznesu. Utylitarny aspekt badań polegał na sformułowaniu wniosków i rekomendacji dla samorządu województwa w zakresie regionalnej polityki wspierania konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Moim zadaniem było przygotowanie badań (konstrukcja kwestionariusza ankietowego, dobór próby badawczej) oraz analiza i opracowanie

uzyskanych wyników w części dotyczącej innowacyjności. Publikacja wydana po zakończeniu projektu stanowiła jeden z ważniejszych instrumentów diagnostycznych wykorzystanych podczas negocjowania z Komisją Europejską „Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013”. Ponadto ze względu na analizę zagadnień teoretycznych oraz wykorzystany materiał empiryczny stanowi źródło wiedzy o innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Wiedza ta może być użyteczna np. przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji otoczenia biznesu. Może także stanowić postawę dalszych, pogłębionych badań nad innowacyjnością i konkurencyjnością przedsiębiorstw w województwie oraz regionu jako całości. Jednocześnie może być bazą do tworzenia kolejnych projektów dotyczących rozwoju oraz promocji polityki innowacyjnej w regionie. Potwierdzeniem tego jest m.in. wykorzystanie wyników badań do aktualizacji regionalnej strategii innowacyjności (*Regionalna strategia innowacyjności województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*).

2. Członek zespołu wykonawczego w projekcie *Handikap plus. Badania problemu niepełnosprawności na Warmii i Mazurach* (2006-2007). Projekt finansowany był ze środków EFS (SPO RZL) oraz PFRON. Badania były ukierunkowane na identyfikację członków systemu pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego oraz ich kompetencji i doświadczenia na rzecz aktywizacji i pomocy zawodowej skierowanej do osób niepełnosprawnych z regionu Warmii i Mazur. Byłam odpowiedzialna za przygotowanie koncepcji badań oraz metodyki. Przeprowadziłam studium literaturowe na temat możliwości instytucjonalnego wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w woj. warmińsko-mazurskim. Na podstawie danych pierwotnych pochodzących z pogłębionych badań dokonałam oceny działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy. Wyniki studiów i analiz przedstawiłam na konferencji podsumowującej wyniki projektu oraz przygotowałam (we współautorstwie) raport końcowy.
3. Członek zespołu wykonawczego projektu pt. *Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw* (2009-2010). Projekt ten realizowany był przez PSDB Sp. z o.o w Warszawie na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (ze środków EFS; Rozwój zasobów ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upowszechnianie innowacji; PO KL, działanie 2.1.3). Celem badań było określenie stanu innowacyjności mikroprzedsiębiorstw w Polsce oraz przejawów i uwarunkowań aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw prowadzących działalność w tym sektorze gospodarki. Zakres podmiotowy badania obejmował populację 1500 mikroprzedsiębiorstw działających na terenie całej Polski, z uwzględnieniem podziału regionalnego oraz sekcji PKD. Badanie poprzedziłam analizą wtórnych materiałów źródłowych dotyczących problematyki innowacyjności mikroprzedsiębiorstw. Scharakteryzowałam aktywność innowacyjną przedsiębiorstw oraz programy i instrumenty wspierające innowacyjność, ze

szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw. Wskazałam także przykłady dobrych praktyk z zakresu wspierania innowacyjności firm mikro w Polsce oraz w gospodarkach światowych, w tym spoza Unii Europejskiej. Stwierdziłam, że najwyższym poziomem innowacyjności charakteryzowały się przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie województw: dolnośląskiego, mazowieckiego i śląskiego, które są jednocześnie obszarami o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej. Innowacjom sprzyjała też współpraca z zagranicą oraz działalność na rynku ogólnokrajowym. Tego typu firmy wprowadzały innowacje częściej niż przedsiębiorstwa koncentrujące się wyłącznie na rynku lokalnym. Ponadto innowacyjne podmioty charakteryzowały się lepszą znajomością i większym wykorzystaniem dostępnych form zewnętrznego finansowania. Jestem współautorem publikacji pt. *Innowacyjność mikroprzedsiębiorstw w Polsce*, która stanowi jedno z nielicznych opracowań teoretyczno-empirycznych dotyczących tej tematyki (wcześniej podobne badania również zrealizowano w PARP, jednak ich zakres był znacznie węższy). Skierowana jest ona przede wszystkim do osób odpowiedzialnych za kreowanie, prowadzenie i rozwój krajowej polityki innowacyjnej. Zawiera, oprócz analizy materiału źródłowego oraz wyników badań, zestaw rekomendacji skierowanych m.in. do przedsiębiorców, administracji i instytucji otoczenia biznesu. Ich wdrożenie może przyczynić się do podniesienia poziomu innowacyjności najmniejszych przedsiębiorstw. Szczególną uwagę zwrócono na konieczność wyodrębnienia mikroprzedsiębiorstw jako osobnego segmentu wsparcia oraz na potrzebę zwiększenia skuteczności instrumentów interwencji publicznej.

5. Nagrody i wyróżnienia⁶

Za swoje osiągnięcia w pracy dydaktycznej i naukowo-badawczej byłam nagrodzona:

- nagrodą zespołową II stopnia JM Rektora ART w Olsztynie za działalność dydaktyczną (1997 r.)
- wielokrotnie, nagrodą zespołową II stopnia JM Rektora UWM w Olsztynie za działalność naukową (1999-2009)
- dyplomem za wyróżniający poziom naukowy i prezentację artykułu podczas obrad XIX Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (2012 r.).
- listem gratulacyjnym Kolegium Rektorskiego i JM Rektora UWM w Olsztynie w związku z opublikowaniem w latach 2011-2012 przez Wydawnictwo Uniwersyteckie najlepszej książki w dziedzinie ekonomia – praca habilitacyjna pt. *Innowacyjność przemysłu spożywczego w Polsce – ujęcie regionalne* (2013 r.).

⁶ Szczegółowe informacje – por. załącznik 3, pkt 13 i załącznik 5, pkt 4.

dr inż. Barbara Grzybowska
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**WYKAZ DOROBKU DYDAKTYCZNEGO I POPULARYZATORSKIEGO
ORAZ INFORMACJE O WSPÓLPRACY NAUKOWEJ, BADAWCZEJ
I WSPÓLPRACY MIĘDZYNARODOWEJ HABILITANTA**

Olsztyn, 2014 r.

1. Uczestnictwo w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych

Lp.	Nazwa programu i organu finansującego jego realizację	Okres trwania projektu	Tytuł projektu	Charakter uczestnictwa habilitanta
1.	PO Kapitał Ludzki, działanie 2.1.3 – Rozwój zasobów ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upowszechnianie innowacji	2009-2010	<i>Badanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw</i> Projekt realizowany przez PSDB Sp. z oo. w Warszawie na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	członek zespołu wykonawczego – dobór literatury, opracowanie przeglądu piśmiennictwa, współdziałanie w opracowaniu metodyki badań, wyników, wniosków i rekomendacji
2	SPO Rozwój Zasobów Ludzkich EFS, PFRON	2006-2007	<i>Handikap plus. Badania problemu niepełnosprawności na Warmii i Mazurach</i> Projekt realizowany przez partnerstwo utworzone przez Olsztyńską Szkołę Biznesu i Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych	członek zespołu wykonawczego – koncepcja badań przygotowanie metodyki, przeprowadzenie studium literaturowego na temat możliwości instytucjonalnego wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w woj. warmińsko-mazurskim
3.	ZPORR, działanie 2.6 – <i>Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy</i> EFS	2005-2006	<i>Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności</i> Projekt własny Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr 2/2.28/II/2.6/00001 Przygotowanie i realizacja badań – pracownicy UWM w Olsztynie oraz Uniwersytetu Warszawskiego	członek zespołu wykonawczego – przygotowanie badań (konstrukcja kwestionariusza ankietowego, dobór próby badawczej); analiza i opracowanie uzyskanych wyników w części dotyczącej innowacyjności
4.	Działanie 6 Programu SAPARD; projekt Sapard PL-6-09/01 – szkolenie zawodowe	2003	<i>Usługi na obszarach wiejskich – socjalne, komunalne, transportowe, produkcyjne itp.</i> Projekt realizowany był przez EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego w Kielcach wspólnie z niemiecką firmą GFA Terra Systems GmbH.	ekspert w szkoleniu – opracowanie programu szkolenia, przygotowanie materiałów oraz przeprowadzenie szkolenia w bloku tematycznym dotyczącym marketingu

2. Aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych

Lp.	Autor/autorzy referatu	Rok ogłoszenia	Tytuł referatu	Nazwa konferencji/ Organizator	Miejsce konferencji
1.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2013	Research and Development Activities and Competitiveness of the European Union Member States	8th International Academic Conference Organizator: International Institute of Social and Economic Sciences	Naples, Italy
2.	Grzybowska B.	2013	Factors Diversifying Innovativeness of Food Industry in Poland	Economic Development and Management of Regions. The International Conference Hradec Economic Days 2013. Organizator: University of Hradec Králové	Hradec Králové, Czechy
3.	Grzybowska B.	2012	Innovativeness of Poland – Results and Limitations.	Modern Problems of Theory and Practice. 1st International Scientific Conference Economic of Enterprise Organizator: Odessa National Economic University	Odessa, Ukraina
4.	Grzybowska B.	2012	Znaczenie eksportu innowacyjnych produktów w działalności przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	Obszary wiejskie i agrobiznes w warunkach zmieniającej się koniunktury gospodarczej. XIX Kongres SERIA Organizator: Uniwersytet w Białymstoku	Białystok
5.	Grzybowska B.	2012	Regionalne aspekty aktywności innowacyjnej przemysłu spożywczego	Organizacje i zarządzanie w warunkach niepewności. Seminarium Naukowe Wydziału Nauk Ekonomicznych Organizator: UWM w Olsztynie	Olsztyn
6.	Grzybowska B.	2010	Kierunki i instrumenty wsparcia działalności innowacyjnej mikroprzedsiębiorstw	Innowacyjność polskich mikroprzedsiębiorstw Konferencja podsumowująca wyniki projektu badawczego Organizator: PARP w Warszawie	Warszawa
7.	Juchniewicz M. Grzybowska B.	2009	Znaczenie innowacyjności przedsiębiorstw w warunkach dekonunktury gospodarczej	Zarządzanie kryzysowe – odbudowa wartości przedsiębiorstw i banków Organizator: Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, Bankowości i Finansów Uniwersytetu Gdańskiego oraz Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie	Gdynia – Karlskrona,
8.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2008	Innowacje w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego Warmii i Mazur.	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji Organizator: Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie	Olsztyn- Maradki

9.	Grzybowska B.	2007	Innowacje w przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego – doświadczenia i plany	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych Organizator: Katedra Zarządzania Rozwojem Przedsiębiorstwa, UMK w Toruniu	Toruń
10.	Grzybowska B.	2006	Ceny artykułów spożywczych a popyt na żywność w Polsce w latach 2002-2005	Gospodarka żywnościowa a zmiany we współczesnej polityce rolnej i rybackiej Organizator: Akademia Rolnicza w Szczecinie	Szczecin
11.	Grzybowska B.	2006	Innowacyjność przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w województwie warmińsko-mazurskim	Przedsiębiorczość i innowacyjność. Wyzwania współczesności Organizator: Politechnika Rzeszowska, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu	Zakopane
12.	Grzybowska B.	2006	Branżowe różnicowanie innowacyjności przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	Przedsiębiorstwo w gospodarce opartej na wiedzy. Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości Organizator: Akademia Morska w Gdyni	Jurata
13.	Grzybowska B. Strychalska- Rudzewicz A.	2005	Współpraca przedsiębiorstw z jednostkami zewnętrznymi w zakresie działalności innowacyjnej	TRANS'05. Wspólna Europa – zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa a relacje z interesariuszami Organizator: Kolegium Gospodarki Światowej SGH w Warszawie	Warszawa
14.	Grzybowska B.	2005	Nauka i działalność sektora B+R nośnikami gospodarki opartej na wiedzy	Przedsiębiorstwo w gospodarce opartej na wiedzy Organizator: Akademia Morska w Gdyni	Jurata
15.	Juchniewicz M. Grzybowska B.	2004	Działalność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce	Zarządzanie wiedzą w agrobiznesie w warunkach polskiego członkostwa w Unii Europejskiej Organizator: Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, SGGW, Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie	Warszawa
16.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2004	Czynniki determinujące zachowania nabywców produktów żywnościowych	Efektywność zarządzania marketingowego Organizator: Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, SGGW w Warszawie	Warszawa
17.	Grzybowska B.	2003	Domeny strategiczne rozwoju gospodarczego powiatu lidzbarskiego – przedsiębiorczość (cele strategiczne i operacyjne)	Plan rozwoju lokalnego dla powiatu lidzbarskiego. Seminarium w ramach projektu WUP w Olsztynie. Organizator: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim	Lidzbark Warmiński
18.	Grzybowska B.	2003	Wstępna diagnoza sytuacji i uwarunkowań rozwoju społeczno-	Plan rozwoju lokalnego dla powiatu lidzbarskiego. Seminarium w ramach projektu WUP w Olsztynie.	Lidzbark Warmiński

			gospodarczego powiatu lidzbarskiego – wyniki badań ankietowych.	Organizator: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim	
19.	Grzybowska B. Juchniewicz M.	2002	Skuteczność wprowadzania innowacji produktowych w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Globalizacja, integracja i innowacyjność w agrobiznesie. IX Kongres SERiA. Organizator: Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy	Bydgoszcz
20.	Grzybowska B. Nasalski Z.	2002	Przebieg procesu innowacji produktowych w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji. Organizator: Katedra Ekonomiki Produkcji, UWM w Olsztynie	Olsztyn
21.	Pasternak K. Juchniewicz M. Grzybowska B.	2000	Czynniki konkurencyjności produktów przedsiębiorstw przemysłu drobiarskiego	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji. Organizator: Katedra Ekonomiki Produkcji, UWM w Olsztynie	Olsztyn

3. **Udział w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych**

Lp.	Nazwa konferencji	Rok	Miejsce konferencji	Rola habilitanta
1.	Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji	2004-2006 2008-2009	Olsztyn, Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie	Sekretarz komitetu organizacyjnego

4. **Otrzymane nagrody i wyróżnienia inne niż wymienione w załączniku 3 pkt 13**

Lp.	Nazwa nagrody	Rok przyznania	Nazwa organu przyznającego nagrodę	Określenie tytułu z jakiego została przyznana nagroda
1.	nagroda zespołowa II stopnia	1997	JM Rektor ART w Olsztynie	za działalność dydaktyczną

5. **Udział w konsorcjach i sieciach badawczych: brak**

6. **Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych oraz we współpracy z przedsiębiorcami innymi niż wymienione w załączniku 3 pkt 12: brak**

7. **Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism:** brak

8. **Członkostwo w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych**

Lp.	Nazwa czasopisma	Okres udziału	Pełnione funkcje
1.	Słowarzystwo Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu	od 1999	członek

9. **Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki i sztuki**

Lp.	Rodzaj osiągnięcia	Rok lub okres udziału	Charakter udziału habilitanta
	Realizacja wykładów, ćwiczeń		
	Realizacja zajęć dla studentów studiujących na Odessa National Economic University, Department of Enterprise's Economics	2013	Przygotowanie i współprowadzenie ćwiczeń z przedmiotów: innowacyjność przedsiębiorstw i ekonomika przedsiębiorstw
Realizacja zajęć na studiach podyplomowych			
	Realizacja zajęć na studiach podyplomowych <i>Menadżer jakości</i> , Wydział Nauk Ekonomicznych, UWM w Olsztynie	2008-2012	Wykładowca – prowadzenie seminariów
Szkolenia			
	Szkolenie w ramach Działania Programu SAPARD „Szkolenie zawodowe” (<i>Usługi na obszarach wiejskich – społeczne, komunalne, transportowe, produkcyjne itp.</i>) Projekt realizowany był przez EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego w Kielcach oraz GFA Terra Systems GmbH. Skierowany był do rolników i członków ich rodzin poszukujących nowych umiejętności i zatrudnienia poza rolnictwem oraz do rolników poszukujących dodatkowych źródeł dochodów	2003	Ekspert w szkoleniach – udział w trzydniowych kursach w Putawach i w Poświętnem. Odpowiedzialna za opracowanie programu, przygotowanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych oraz za przeprowadzenie szkolenia w bloku tematycznym dotyczącym marketingu
Programy zajęć			
	Przygotowanie programów przedmiotów; treści w kolejnych latach podlegają zmianom, modyfikacji i aktualizacji. Są to materiały niepublikowane	od 2001	Programy realizacji wykładów i ćwiczeń z następujących przedmiotów: metody i techniki zarządzania w przedsiębiorstwie (kierunek zarządzanie, UWM w Olsztynie), zarządzanie produkcją (kierunek zarządzanie, UWM w Olsztynie), zarządzanie operacyjne (kierunek zarządzanie, UWM w Olsztynie), zarządzanie innowacjami (kierunek zarządzanie, UWM w Olsztynie), zarządzanie produkcją i

			usługami (kierunek zarządzanie i inżynieria produkcji), innowacyjność przedsiębiorstw (kierunek ekonomia, UWM w Olsztynie), seminarium licencjackie (kierunek ekonomia, UWM w Olsztynie), seminarium magisterskie (kierunek ekonomia, UWM), zarządzanie operacyjne (kierunek zarządzanie, UWM w Olsztynie), zarządzanie produkcją (kierunek zarządzanie, Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu), zarządzanie produkcją i usługami (kierunek zarządzanie, Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania),
--	--	--	--

10. Opieka naukowa nad studentami

Lp.	Rodzaj opieki	Okres sprawowania opieki	Nazwa uczelni	Liczba studentów nad którymi była sprawowana opieka naukowa (prace obronione)
1.	Promotor pracy magisterskiej	2001-2013	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	73
2.	Promotor pracy licencjackiej	2001-2013	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	12
3.	Promotor pracy inżynierskiej	2001-2013	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	4

11. Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego: brak

12. Staże w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych i akademickich

Lp.	Nazwa ośrodka	Termin odbycia stażu	Charakter stażu
1.	Odessa National Economic University, Department of Enterprise's Economics in Odessa, Ukraine	10-31.10.2012 r.	<p>Staż naukowo-dydaktyczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczyłam w konferencji naukowej: Ist International Scientific Conference "Economic of Enterprise: Modern Problems of Theory and Practice", prezentując główne tezy artykułu - poznałam tematykę, aspekty metodyczne oraz wyniki realizowanych prac naukowych pracowników Katedry przedstawiając jednocześnie swoje zainteresowania naukowo-badawcze - brałam udział w seminariach dla doktorantów - przygotowałam i współprowadziłam zajęcia ze studentami z przedmiotów: innowacyjność przedsiębiorstw i ekonomika przedsiębiorstw - odbyłam wizyty studyjne w przedsiębiorstwach
2.	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Katedra Zarządzania Strategicznego	23.02-12.03.2004 r.	<p>Staż naukowo-dydaktyczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznałam się z problematyką naukowo-badawczą realizowaną w Katedrze i w innych jednostkach organizacyjnych uczelni - odbywałam konsultacje z pracownikami uczelni, które: <ul style="list-style-type: none"> ▪ były okazją do wymiany doświadczeń i upowszechniania badań ▪ pozwoliły poznać stosowane metody i techniki badawcze - zapoznałam się z ofertą i organizacją dydaktyki w SGH - brałam czynny udział w zajęciach realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń, konsultacji i seminarium - zapoznałam się z zasobami biblioteki uczelnicznej, co w połączeniu z wykorzystaniem informacji i porad pracowników podczas konsultacji spowodowało, że wówczas powstały wstępne założenia mojej rozprawy habilitacyjnej.

13. Opracowania wykonane na zamówienie

Lp.	Autor/autorzy	Rok wykonania	Tytuł lub zakres ekspertyzy	Nazwa podmiotu zlecającego wykonanie
1.	Grzybowska B. Juchniewicz A.	2006	Analiza funkcjonowania rynku pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych świadczonych przez instytucje rynku pracy w woj. warmińsko-mazurskim	Olshzyńska Szkoła Biznesu; Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
2.	Barcz A., Bednarska	2002-2003	Studium wykonalności w programie Phare SSG – PL 0008.01.02.003	AB Consulting w Olshytnie na zlecenie konsorcjum realizującego projekt:
3.	A., Ostrowski C.,		FDI oraz PL 01.06.09.02 FDI	DORADCA/Ove Arup/ Kancelaria
4.	Grzybowska B.,			Prawnicza/ GFKM
5.	Przybyłowska J.		Przygotowanie odrębnych opracowań dla 4 firm	
6.	Barcz A., Juchniewicz M., Grzybowska B., Grzywińska-Rapca M., Nasalski Z., Bednarska A., Ostrowski C., Przybyłowska J.	2003	<i>Diagnoza sytuacji i warunków rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu lidzbarskiego (maszynopis)</i> Przygotowana na podstawie przeprowadzonych badań terenowych. Szczegółowej analizie poddano: profil społeczno-gospodarczy, strukturę sektorową gospodarki, rynek pracy, dochody i wydatki lokalnych samorządów	AB Consulting w Olshytnie na zlecenie Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim
7.	Barcz A., Juchniewicz M., Grzybowska B., Grzywińska-Rapca M., Nasalski Z., Bednarska A., Ostrowski C., Przybyłowska J.	2003	<i>Strategia rozwoju gospodarczego powiatu lidzbarskiego (maszynopis)</i> Przygotowanie i przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Powiatu, opracowanie wyników, wyznaczenie celów strategicznych, analiza SWOT domen strategicznych, opracowanie kart projektów	AB Consulting w Olshytnie na zlecenie Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim

14. Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

Lp.	Nazwa zespołu	Okres udziału habilitanta	Cel lub tytuł działania zespołu	Charakter udziału habilitanta
1.	Zespół Ekspertów Joint Action Plan	2012	<p>Możliwości stworzenia regionalnego systemu komercjalizacji badań w oparciu o Joint Action Plan</p> <p>Zespół tworzyli uczestnicy Zogniskowanych Wywiadów Grupowych (FGI), podczas których przedstawiciele jednostek naukowo-badawczych i przedsiębiorstw z regionu oceniali możliwości stworzenia regionalnego systemu komercjalizacji badań. System ten ma ułatwić i zintensyfikować współpracę sfery nauki i biznesu.</p> <p>Projekt realizowany przez Instytut Badań i Analiz GRUPA OSB na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.</p>	<p>ekspert w projekcie – przedstawiciel jednostki naukowo-badawczej regionu – dyskusja i wnioski na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozy dotychczas podejmowanych działań ułatwiających współdziałanie sfery B+R z przedsiębiorcami - możliwości stworzenia systemu komercjalizacji badań w oparciu o JAP w przyszłości.
2.	Zespół Ekspertów Warmińsko-Mazurskiej Nagrody Jakości	2005	<p>Weryfikacja samooceny organizacji, które przystąpiły do konkursu, ocena ich działań podejmowanych w zakresie wdrażania koncepcji zarządzania przez jakość, wskazanie propozycji laureata i wyróżnionych.</p>	<p>członek zespołu ekspertów</p>

15. Recenzowanie projektów międzynarodowych i krajowych: brak

16. Recenzowanie publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych: brak

17. Inne osiągnięcia, niewymienione w załączniku 5 pkt 1–16

Przygotowanie materiałów dydaktycznych i szkoleniowych opracowania nie opublikowane

		Krótki charakterystyka	
Lp.	Rok		
1.	2013	Zarządzanie produkcją i usługami – materiały do ćwiczeń. Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 80	opracowania autorskie
2.	2008	Innowacyjność przedsiębiorstw – materiały do ćwiczeń. Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 50	
3.	2005	Zarządzanie innowacjami – materiały do ćwiczeń. Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 60	
4.	2005	Zarządzanie operacyjne – materiały do ćwiczeń. Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 50	
5.	2002	Seminaria licencjackie – materiały do zajęć, ss. 90	
6.	2002	Seminaria magisterskie – materiały do zajęć, ss. 120	
7.	2000	Zarządzanie produkcją – Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 70	
8.	2000	Metody i techniki zarządzania w przedsiębiorstwie – Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw, UWM w Olsztynie, ss. 50	

